

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ «ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 3:
ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ» «Αξιολόγηση των Κοινωνικών
Δομών που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ Ήπειρος 2014 -2020» της
πράξης «Αξιολογήσεις Δράσεων ΕΚΤ» (MIS 5069172)

Έρευνα σε ωφελούμενους Κοινωνικών Φαρμακείων

Η παρούσα τηλεφωνική έρευνα διεξήχθη από 10/2/2021 έως 12/2/2021 σε άτομα που λαμβάνουν παροχές από Κοινωνικά Φαρμακεία της περιφέρειας Ηπείρου. Στην έρευνα συμμετείχαν 222 άτομα (95 άντρες και 127 γυναίκες), και το δείγμα επιλέχθηκε από λίστα 617 ωφελούμενων που έλαβε ο Αξιολογητής από δικαιούχους Κοινωνικών Φαρμακείων.

Η επιλογή του δείγματος έγινε με απλή τυχαία δειγματοληψία. Η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε δηλαδή με τυχαίο τρόπο εντός των στρωμάτων που είχαν οριστεί στην μεθοδολογία της έρευνας, δηλαδή το φύλο και τη γεωγραφική κατανομή των ωφελούμενων των Κοινωνικών Δομών. Τα στρώματα (strata), σύμφωνα με την ορολογία της Στρωματοποιημένης δειγματοληψίας, είναι οι ομάδες του πληθυσμού. Τα βήματα που ακολουθήθηκαν κατά τη της δειγματοληψία ήταν τα εξής :

- 1.** Αντιστοίχιση ενός μοναδικού κωδικού (αύξοντα αριθμού) σε κάθε μέλος του πληθυσμού στόχου (σύνολο ωφελούμενων).
- 2.** Διαχωρισμός του πληθυσμού σε στρώματα (φύλο, γεωγραφική κατανομή). Π.χ. ο πληθυσμός μεγέθους N διαιρείται σε k εσωτερικά ομοιογενείς υποπληθυσμούς (στρώματα) μεγέθους N_1, N_2, \dots, N_k για τους οποίους ισχύει ότι $N_1 + N_2 + \dots + N_k = N$. Από κάθε ένα από τα στρώματα του πληθυσμού επιλέγεται ένα δείγμα μεγέθους n_i , $i=1, 2, \dots, k$ ώστε να προκύψει ένα δείγμα μεγέθους $n = n_1 + n_2 + \dots + n_k$ που προκύπτει από την ένωση των k δειγμάτων.
- 3.** Επιλογή με χρήση μήτρας παραγωγής τυχαίων αριθμών των αντίστοιχων μονάδων πληθυσμού (βάση αύξοντα αριθμού). Σε περίπτωση μη απόκρισης επαναλαμβάνεται το 3^ο βήμα.

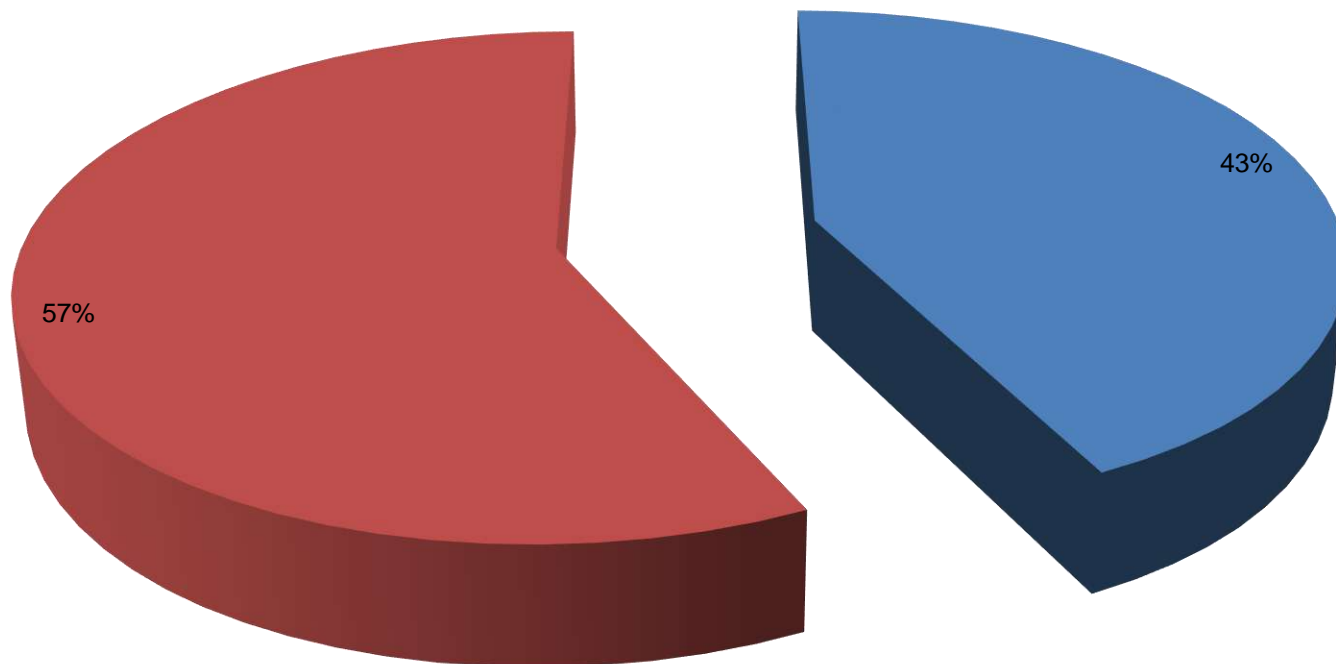
Έρευνα σε ωφελούμενους Κοινωνικών Φαρμακείων

Αναφορικά με την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος που επιλέχθηκε με την παραπάνω μεθοδολογία, επειδή η Στρωματοποιημένη δειγματοληψία συνήθως είναι αναλογική, δηλαδή από κάθε στρώμα (φύλο και τόπος διαμονής) επιλέγεται ένα δείγμα του οποίου το μέγεθος είναι ανάλογο του μεγέθους του στρώματος στον πληθυσμό, αυτή η τεχνική ακολουθήθηκε και στην προκειμένη περίπτωση. Με τη διαδικασία αυτή έγινε ο αναλογικός επιμερισμός του δείγματος με αποτέλεσμα το δείγμα να αποτελεί μια μικρογραφία του συνολικού πληθυσμού.

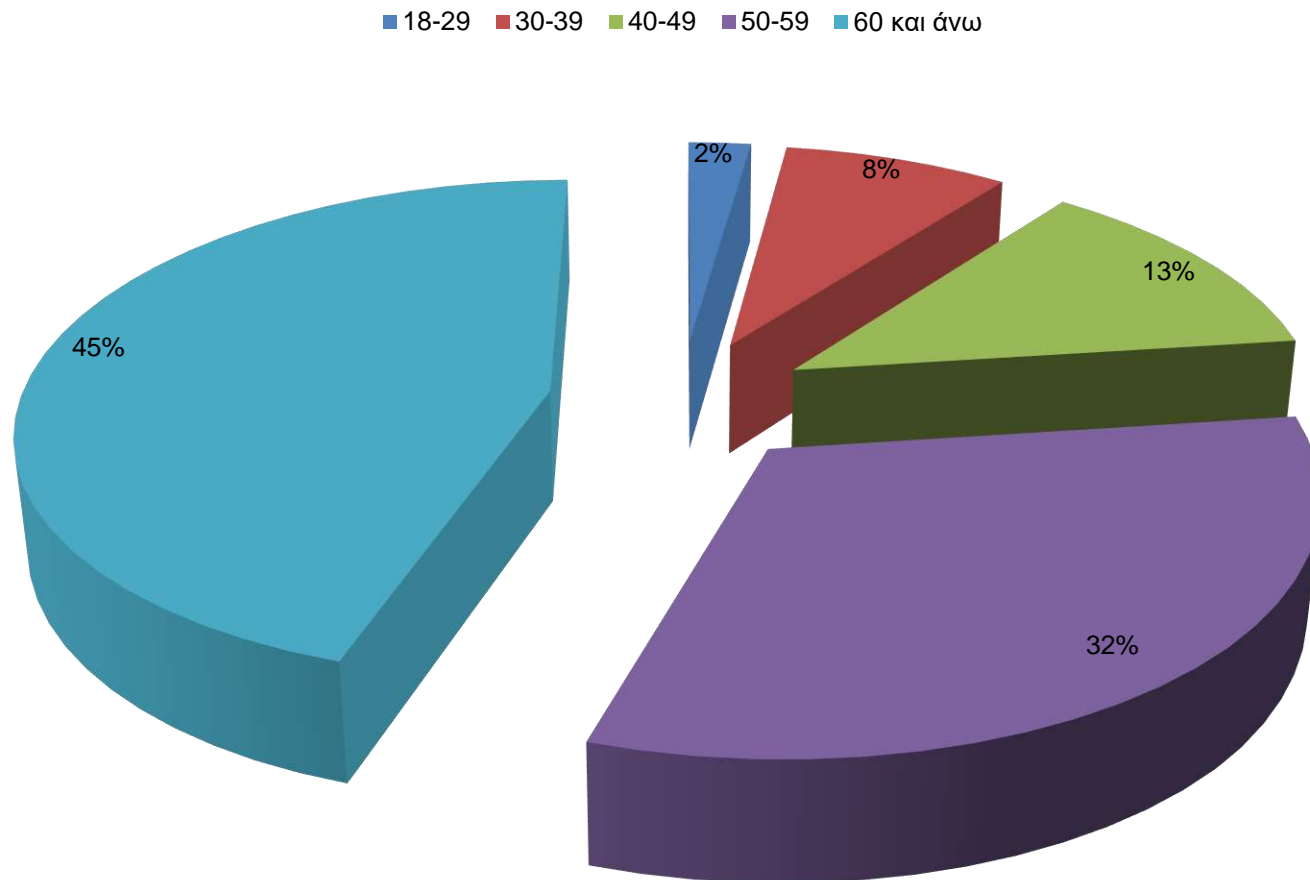
Κοινωνικό Φαρμακείο	Σύνολο Επαφών	Δείγμα	% Δείγματος
Δήμος Ηγουμενίτσας	105	38	17,12%
Δήμος Αρταίων	182	65	29,28%
Δήμος Ιωαννιτών	218	78	35,14%
Δήμος Πρεβέζης	112	41	18,47%
Σύνολο	617	222	100,00%

Φύλο

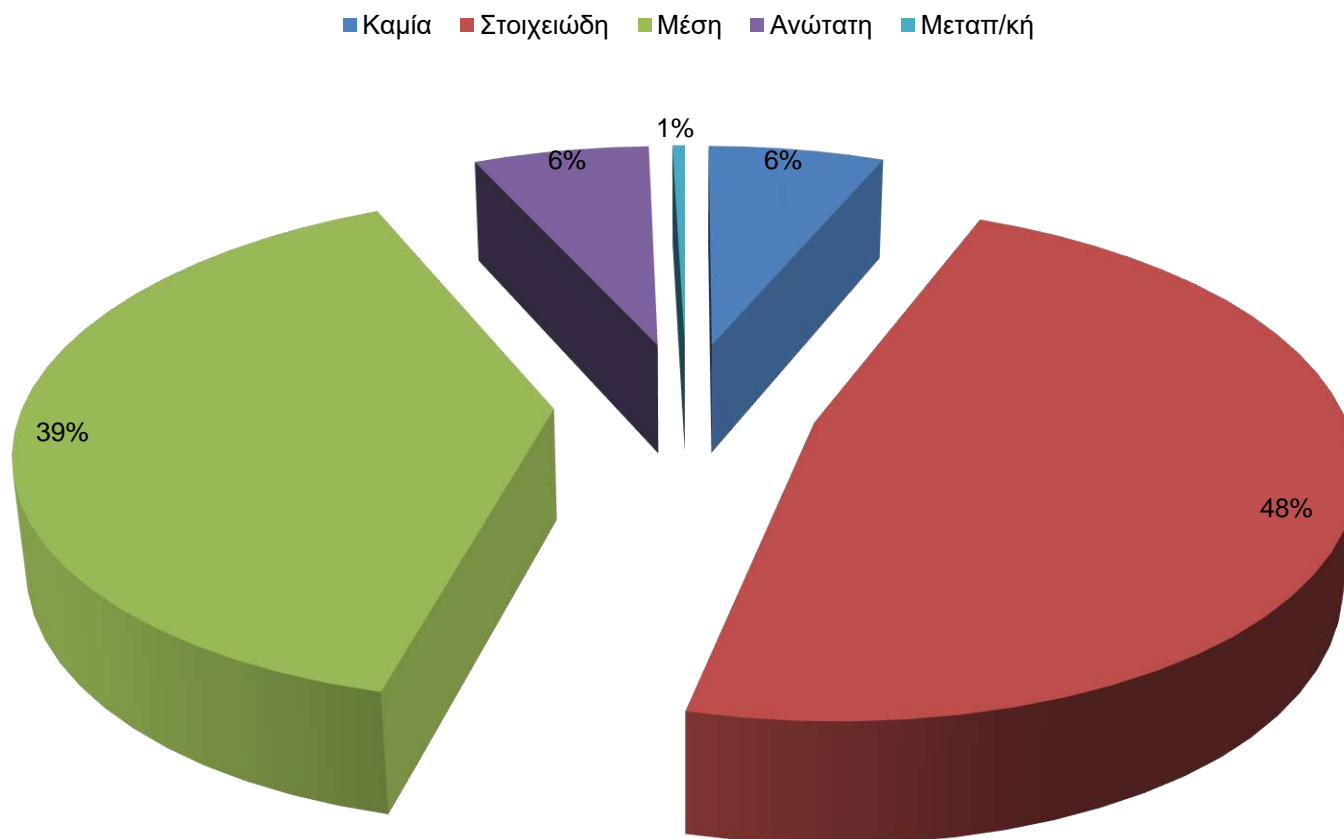
■ ΑΝΤΡΑΣ ■ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ηλικία

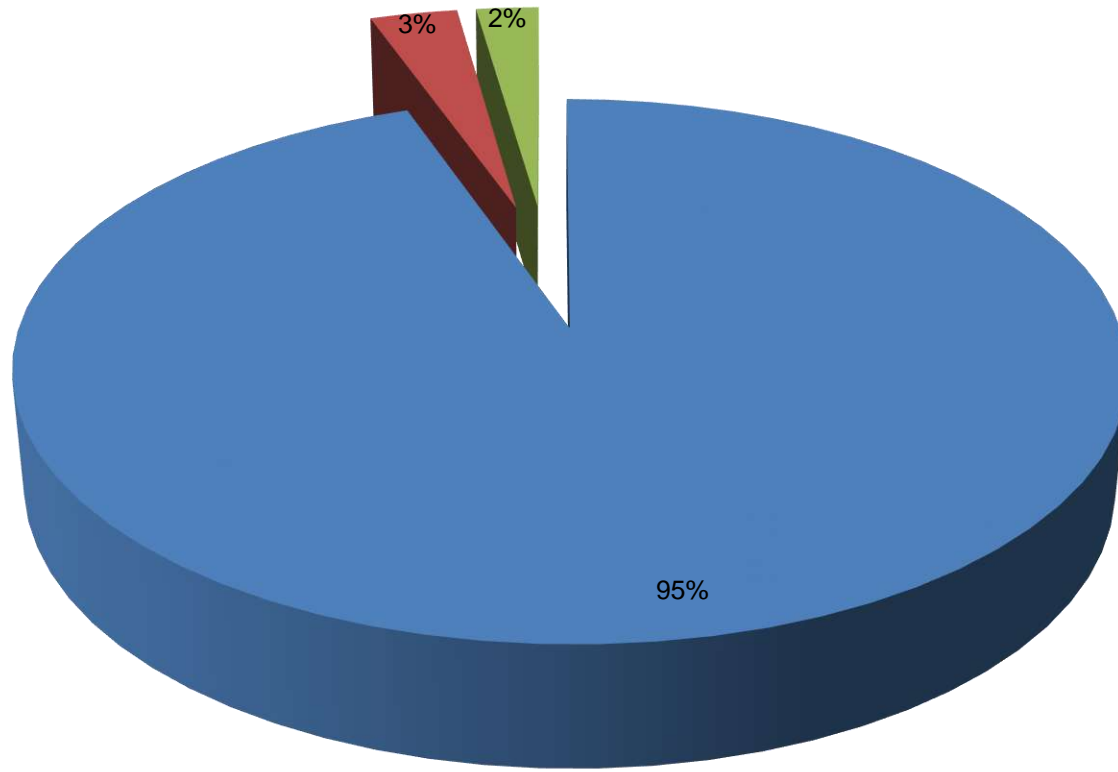

Εκπαίδευση

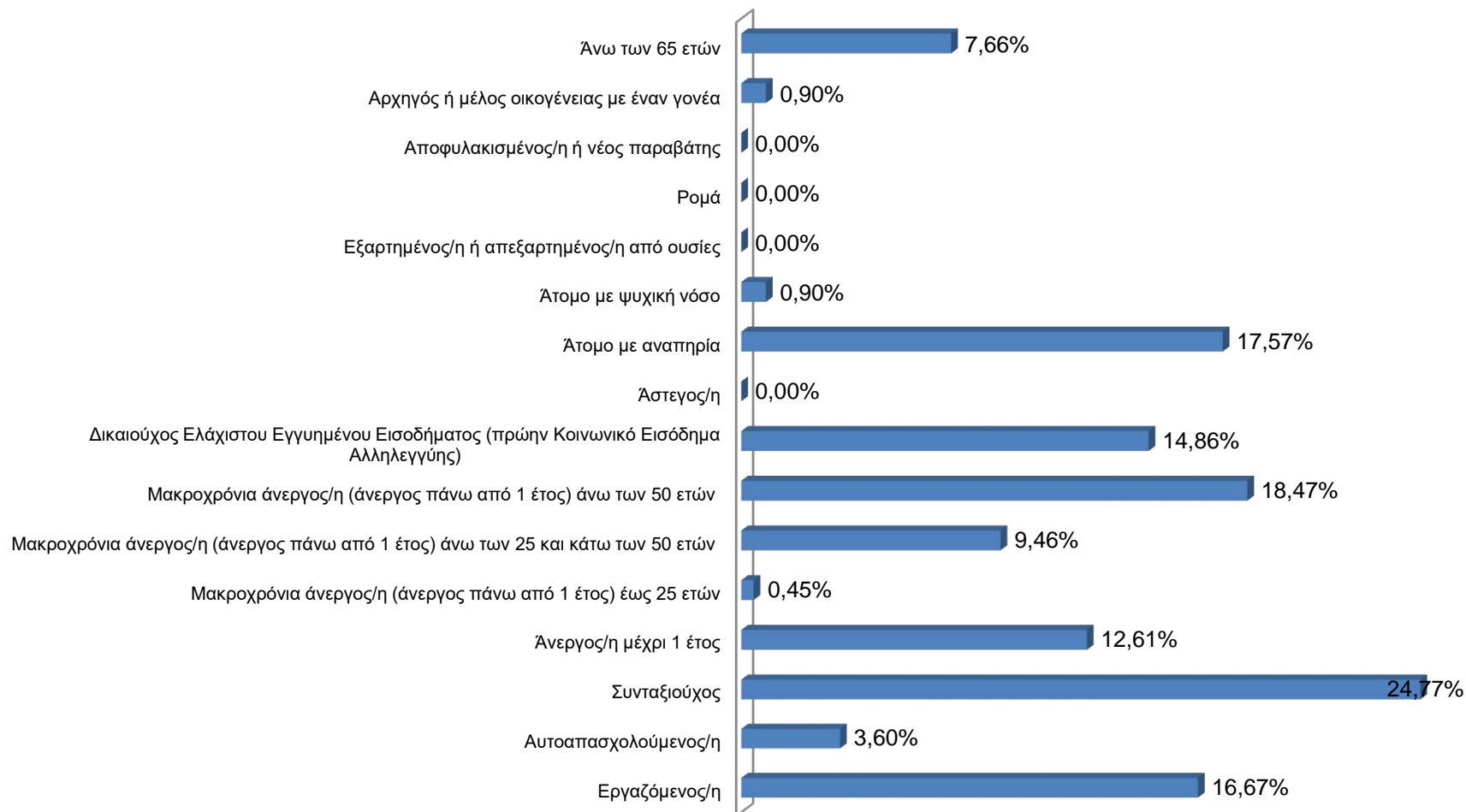

Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ωφελουμένων ως προς το καθεστώς διαμονής ανήκετε;

■ Έλληνας πολίτης ή πολίτης χώρας της ΕΕ ■ Πολίτης τρίτης χώρας ■ Αιτών/σα άσυλο- πρόσφυγας – μετανάστης/τρια

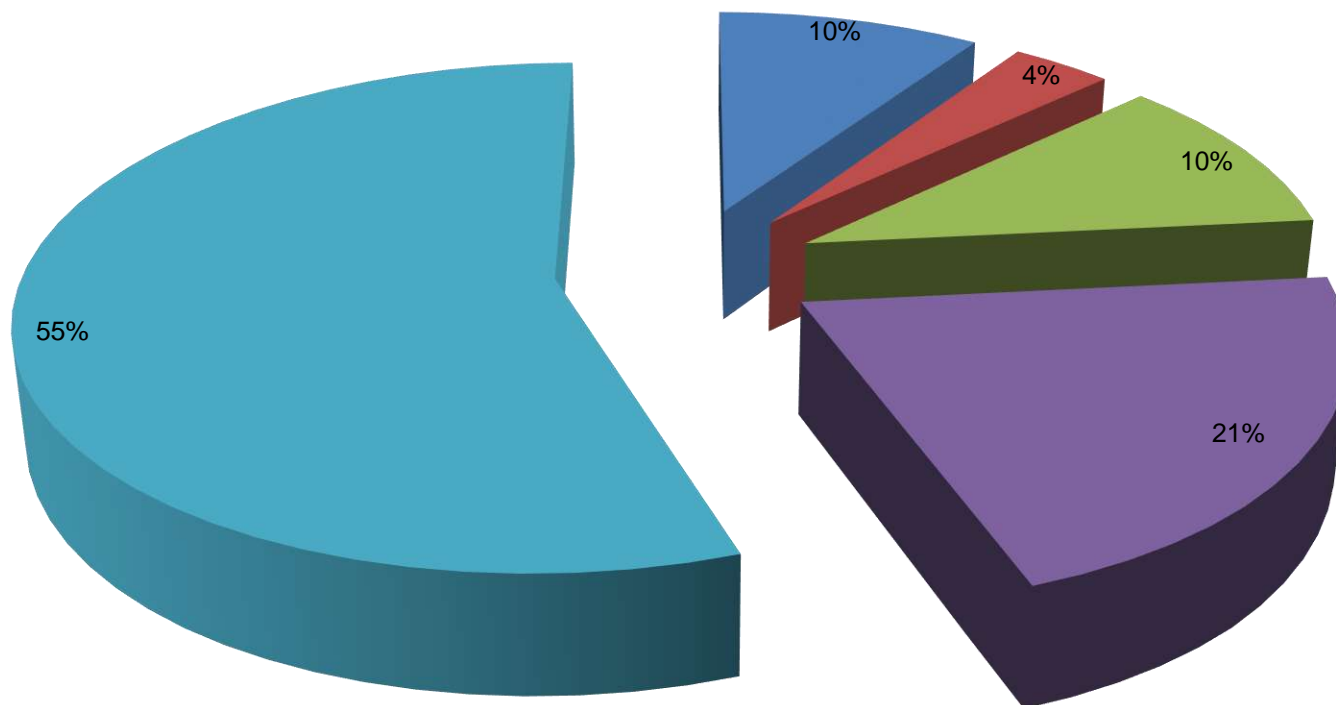

Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκετε;

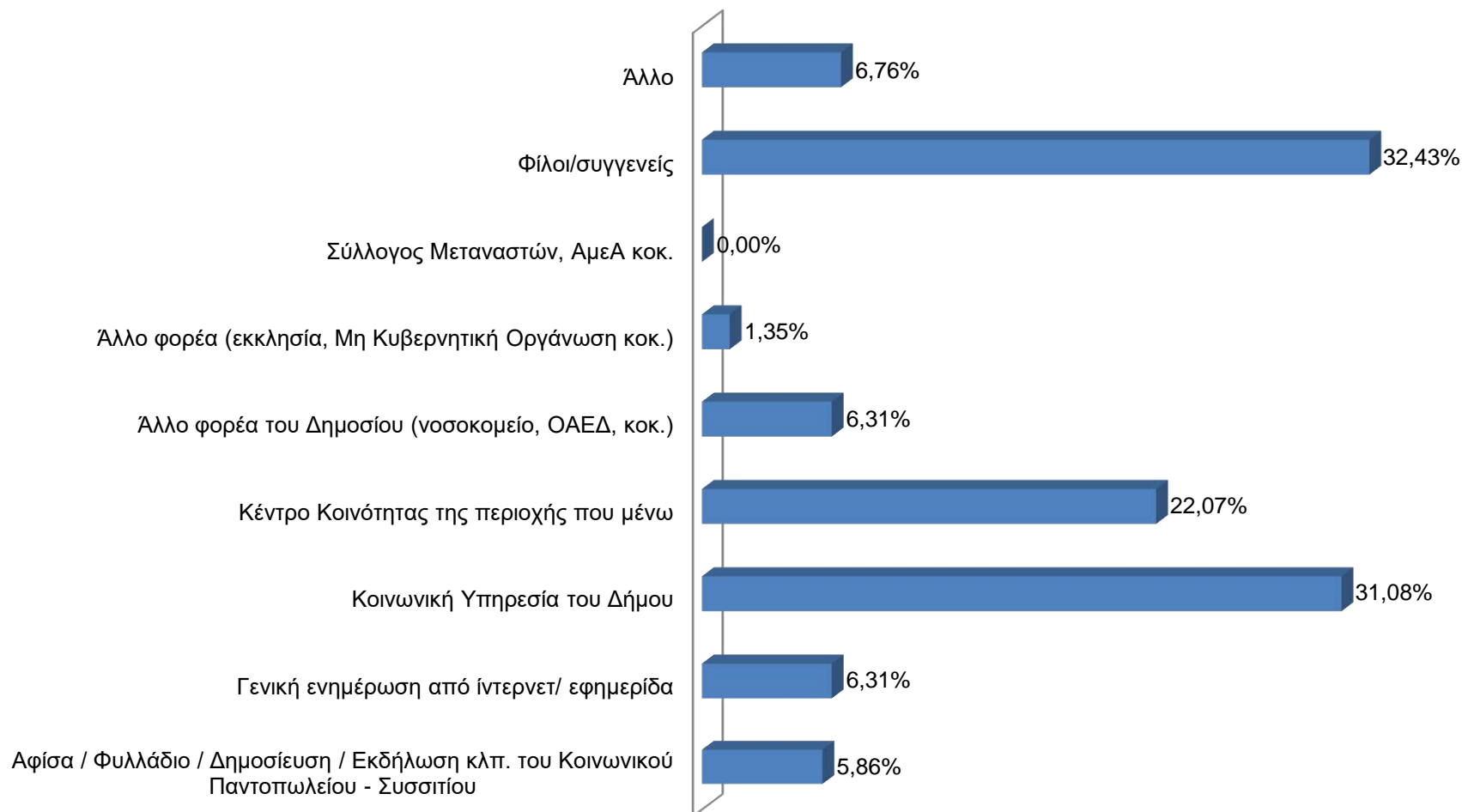

Πότε επισκεφθήκατε πρώτη φορά το κοινωνικό φαρμακείο;

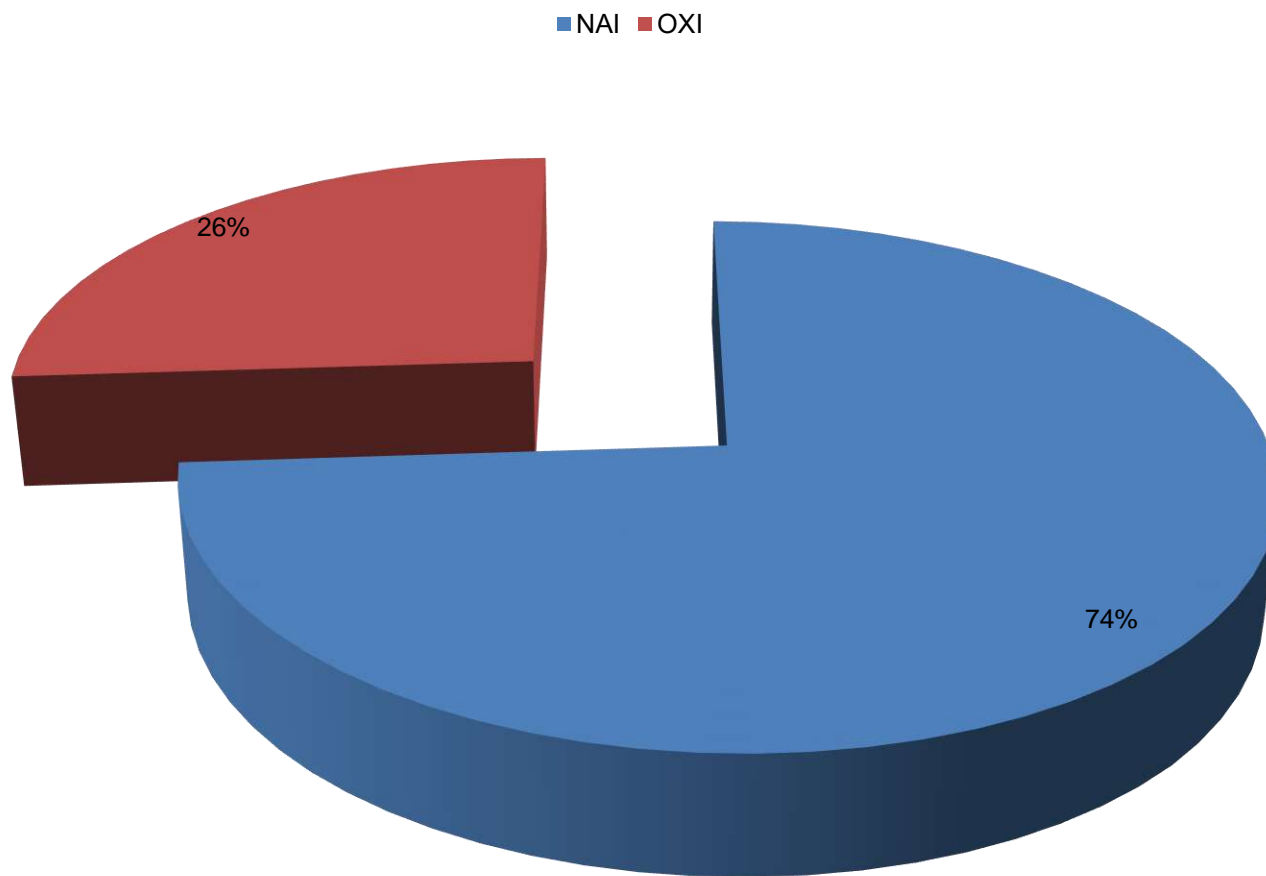
■ Το τελευταίο 3μηνο ■ Το τελευταίο 6μηνο ■ Το τελευταίο έτος ■ Πάνω από έτος ■ Πάνω από 2 έτη

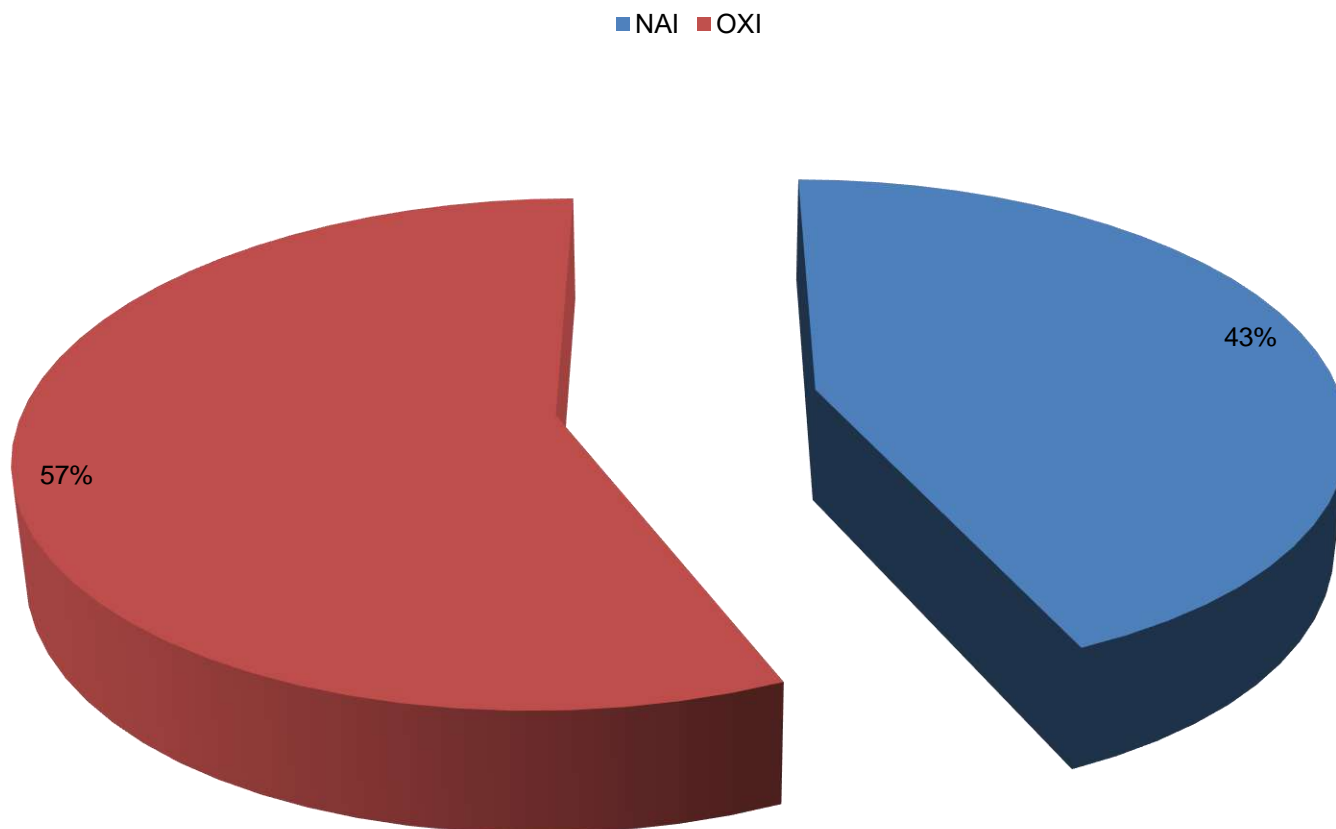
Πώς ενημερωθήκατε για το κοινωνικό φαρμακείο;

Γνωρίζετε εάν λειτουργεί στο Δήμο σας Κέντρο Κοινότητας;

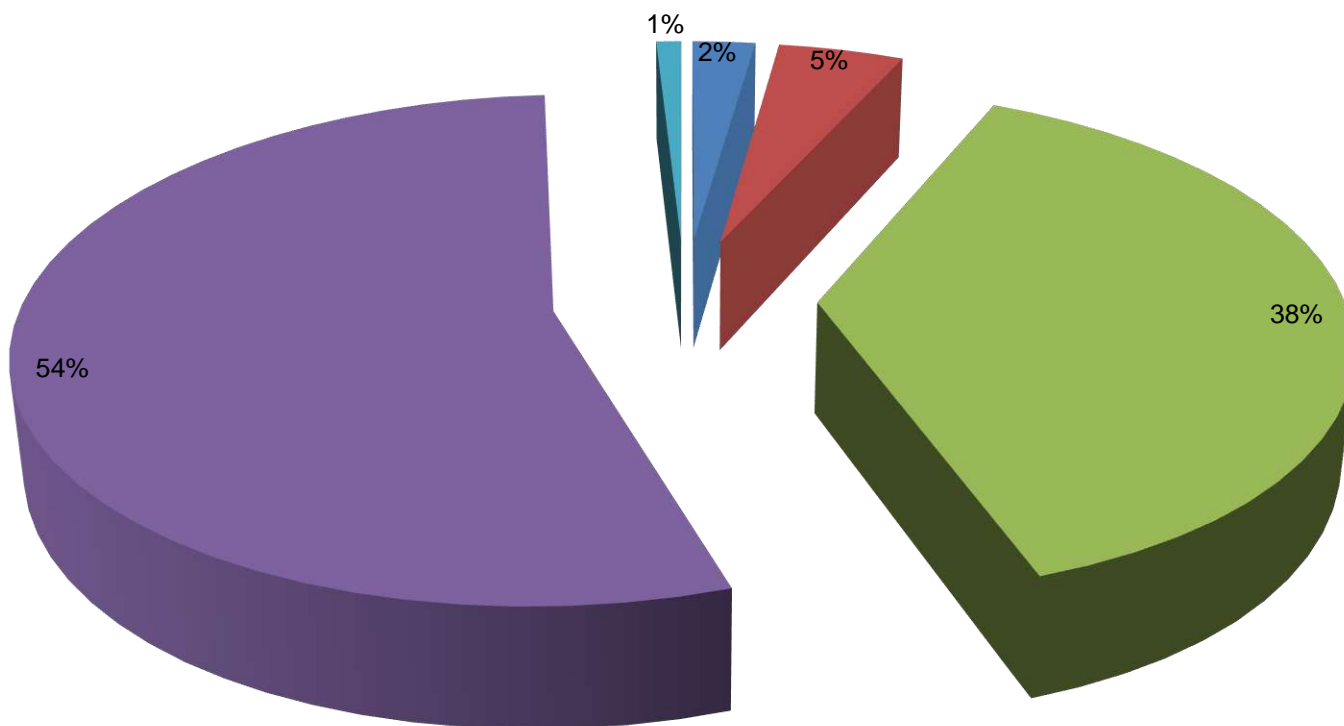

Σας παρέπεμψε το Κέντρο Κοινότητας στο κοινωνικό φαρμακείο;

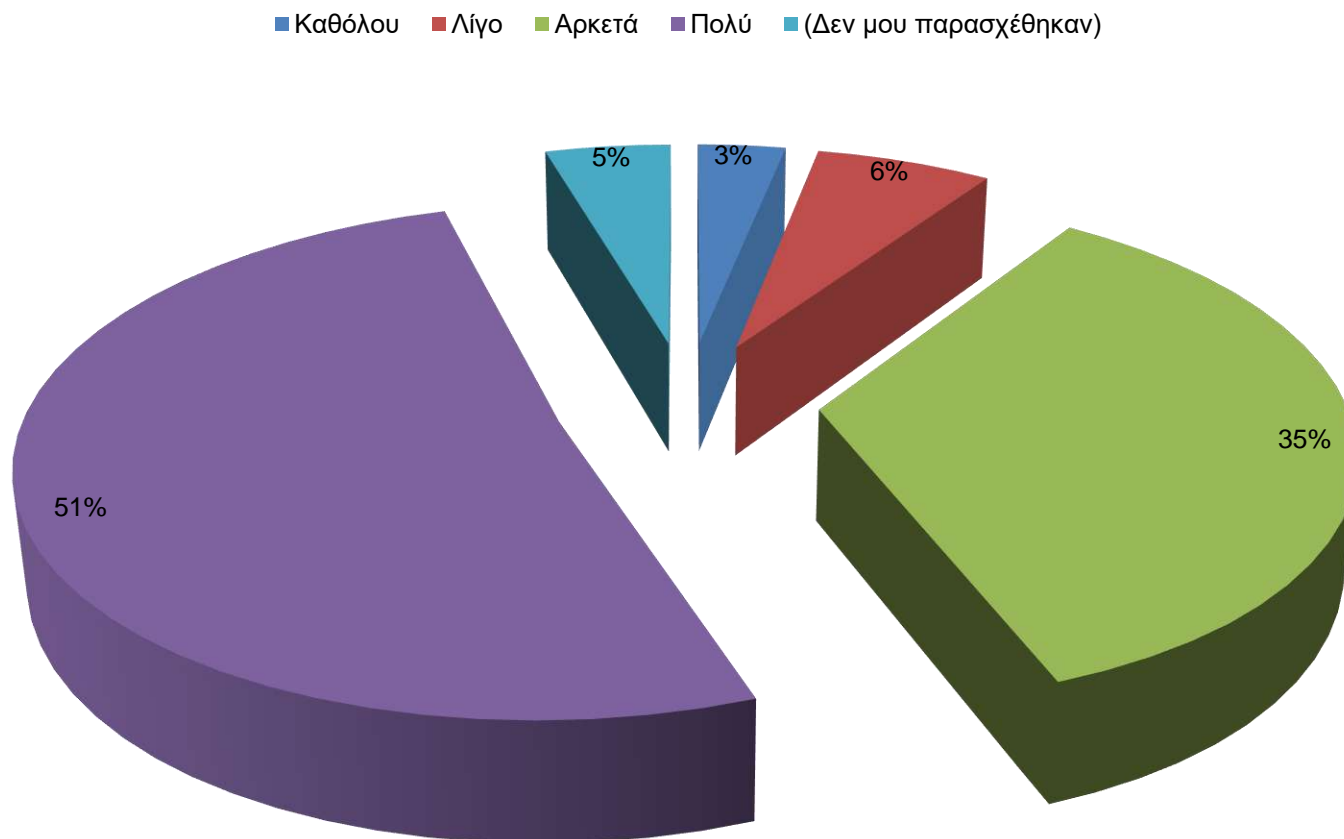

Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ποιότητα των παρακάτω υπηρεσιών του κοινωνικού φαρμακείου;
...υποδοχή – καταγραφή του αιτήματος και επιλογή σας

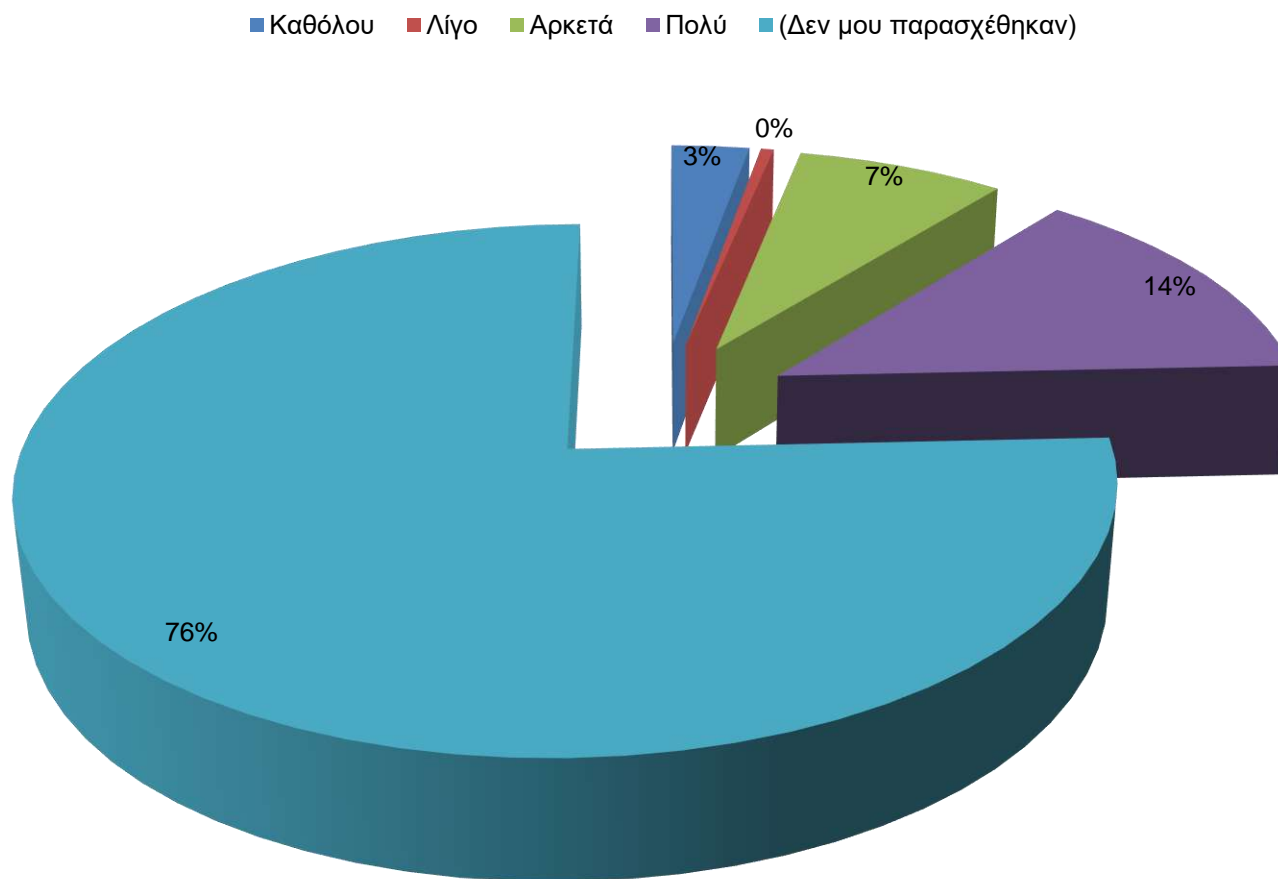
■ Καθόλου ■ Λίγο ■ Αρκετά ■ Πολύ ■ (Δεν μου παρασχέθηκαν)

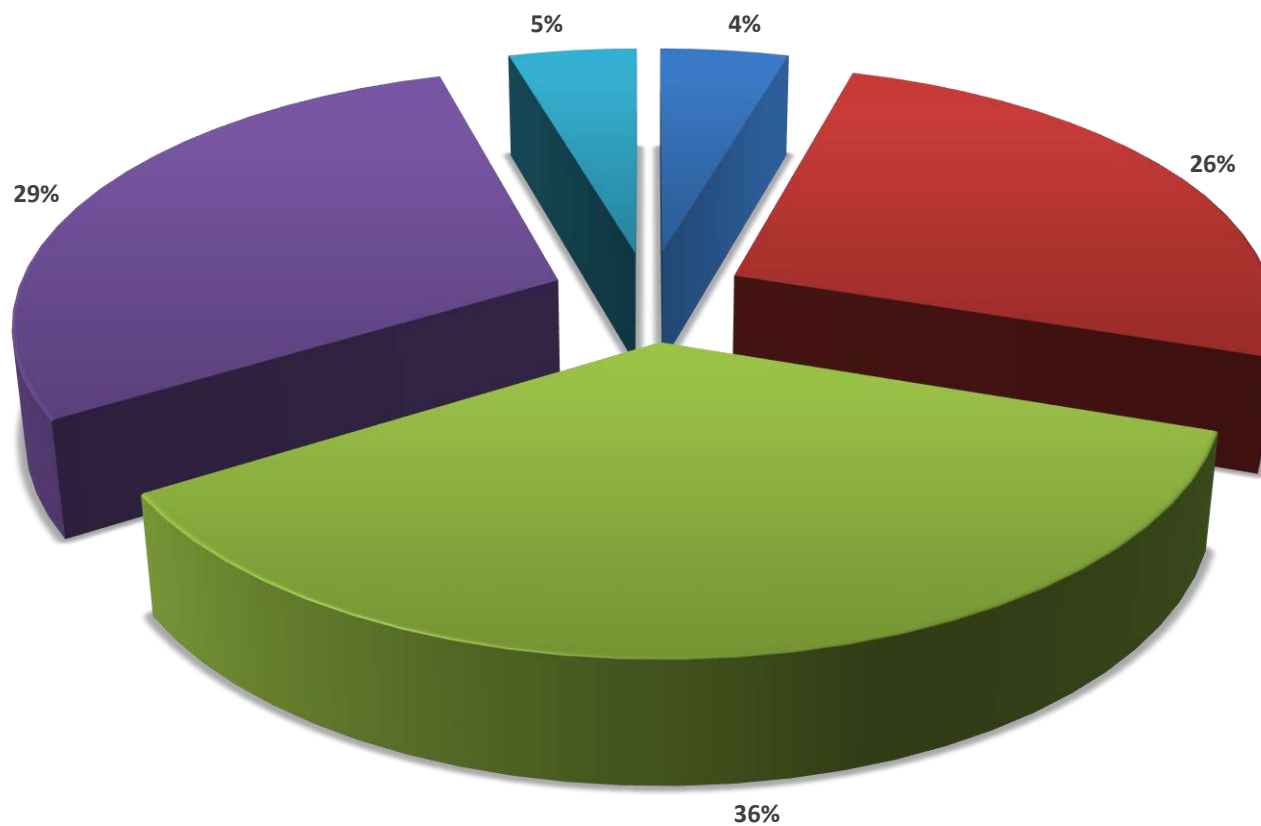
...συμβουλές/υποστήριξη για την κατάθεση αιτήματος για δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη

...παραπομπή σε άλλη υπηρεσία / δομή

Βρίσκετε συνήθως στο Κοινωνικό Φαρμακείο τα παρακάτω είδη; Φάρμακα

■ Καθόλου

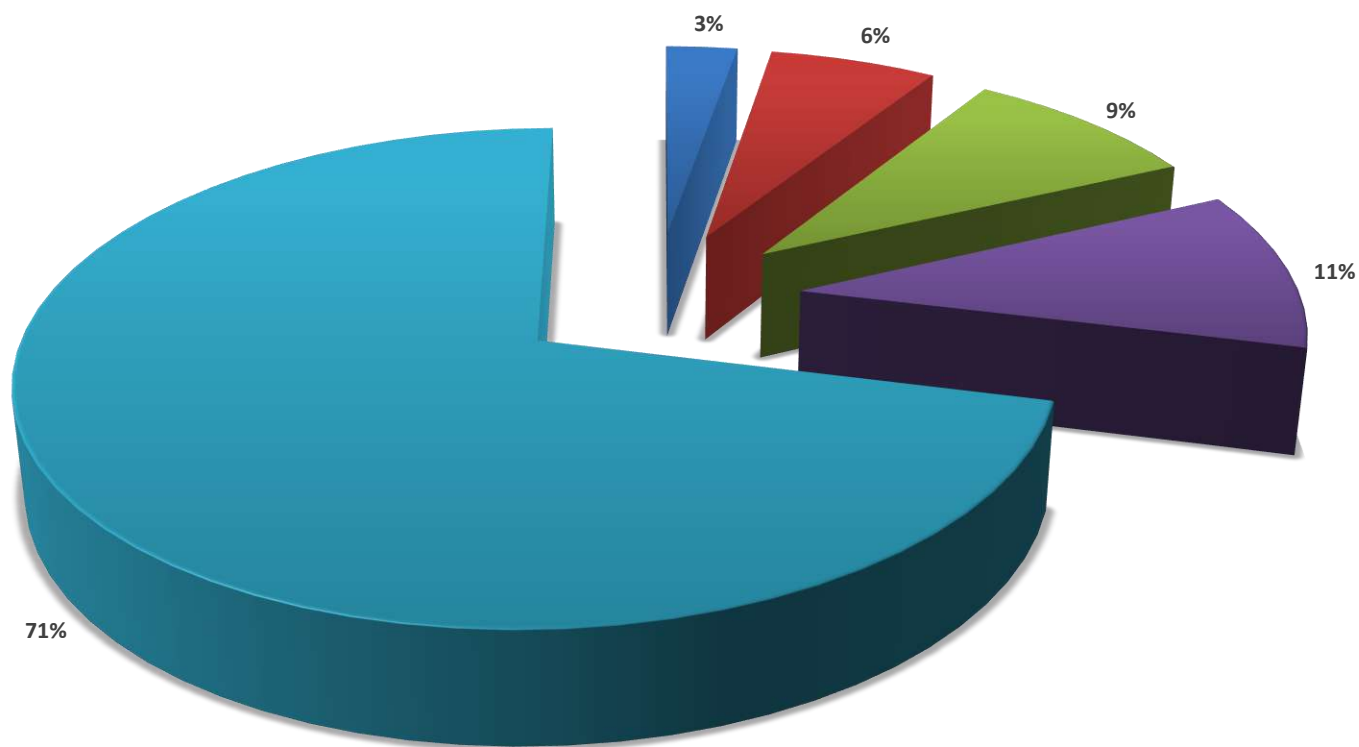
■ Λίγο

■ Αρκετά

■ Πολύ

■ Δεν ζήτησα

Υγειονομικό υλικό

■ Καθόλου

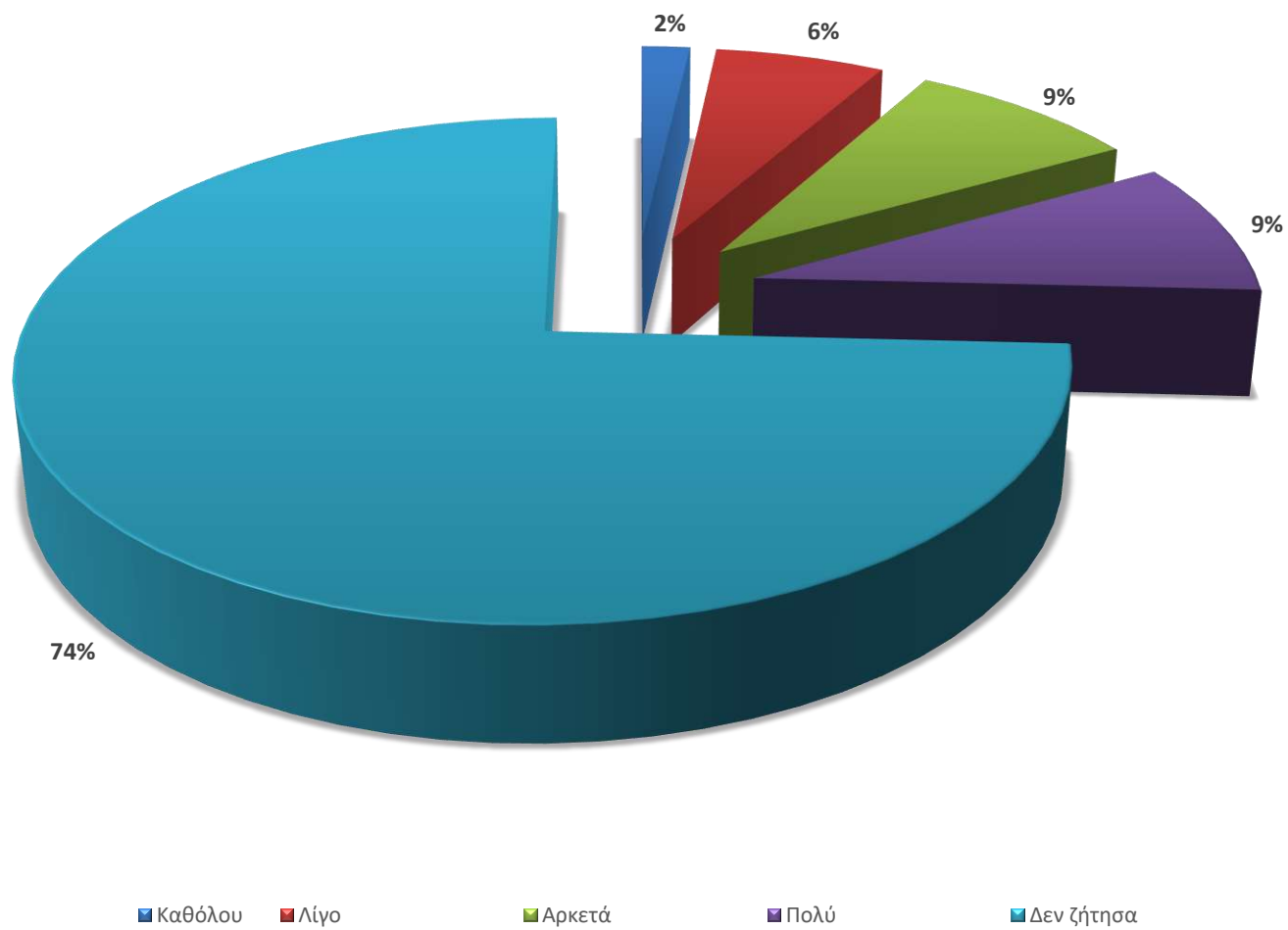
■ Λίγο

■ Αρκετά

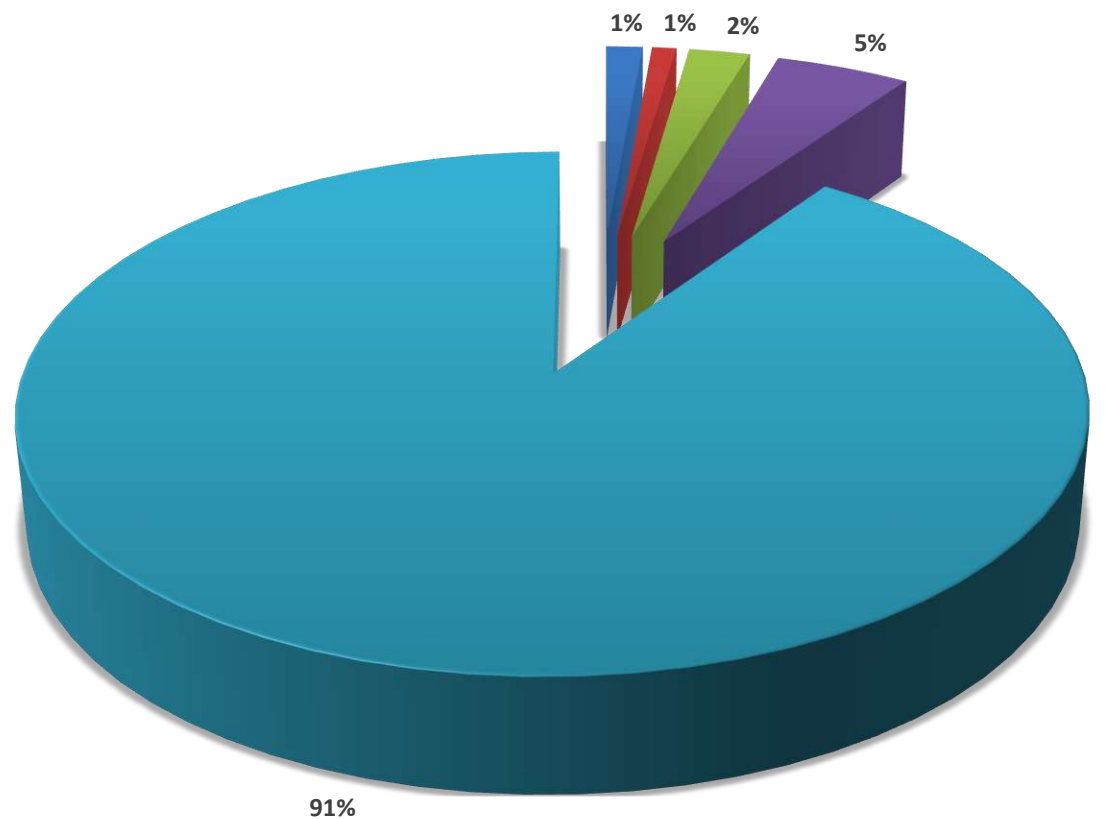
■ Πολύ

■ Δεν ζήτησα

Παραφαρμακευτικά προϊόντα

(Άλλο είδος/υλικό)

■ Καθόλου

■ Λίγο

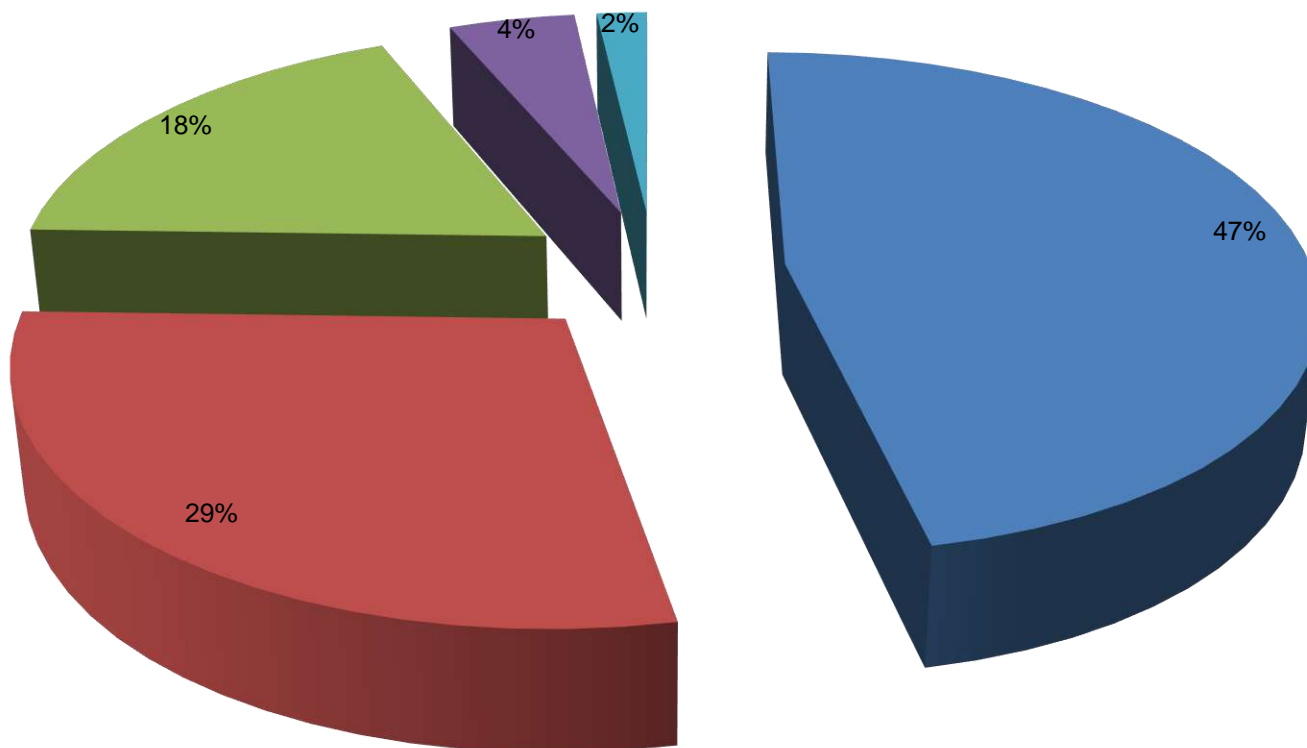
■ Αρκετά

■ Πολύ

■ Δεν ζήτησα

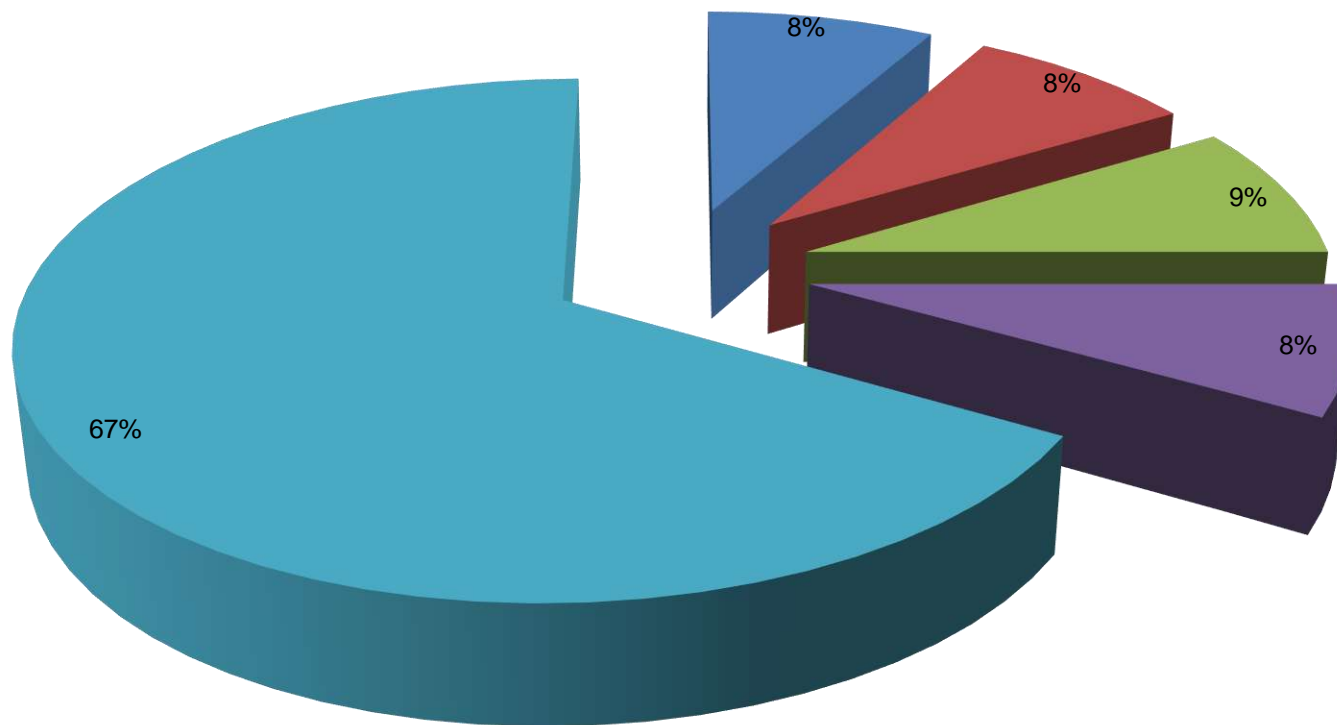
Πόσο συχνά επισκέπτεστε το Κοινωνικό Φαρμακείο για τα παρακάτω είδη; Φάρμακα

■ Πάντα ■ Μερικές φορές ■ Σπάνια ■ Ποτέ ■ (Δεν ζήτησα)

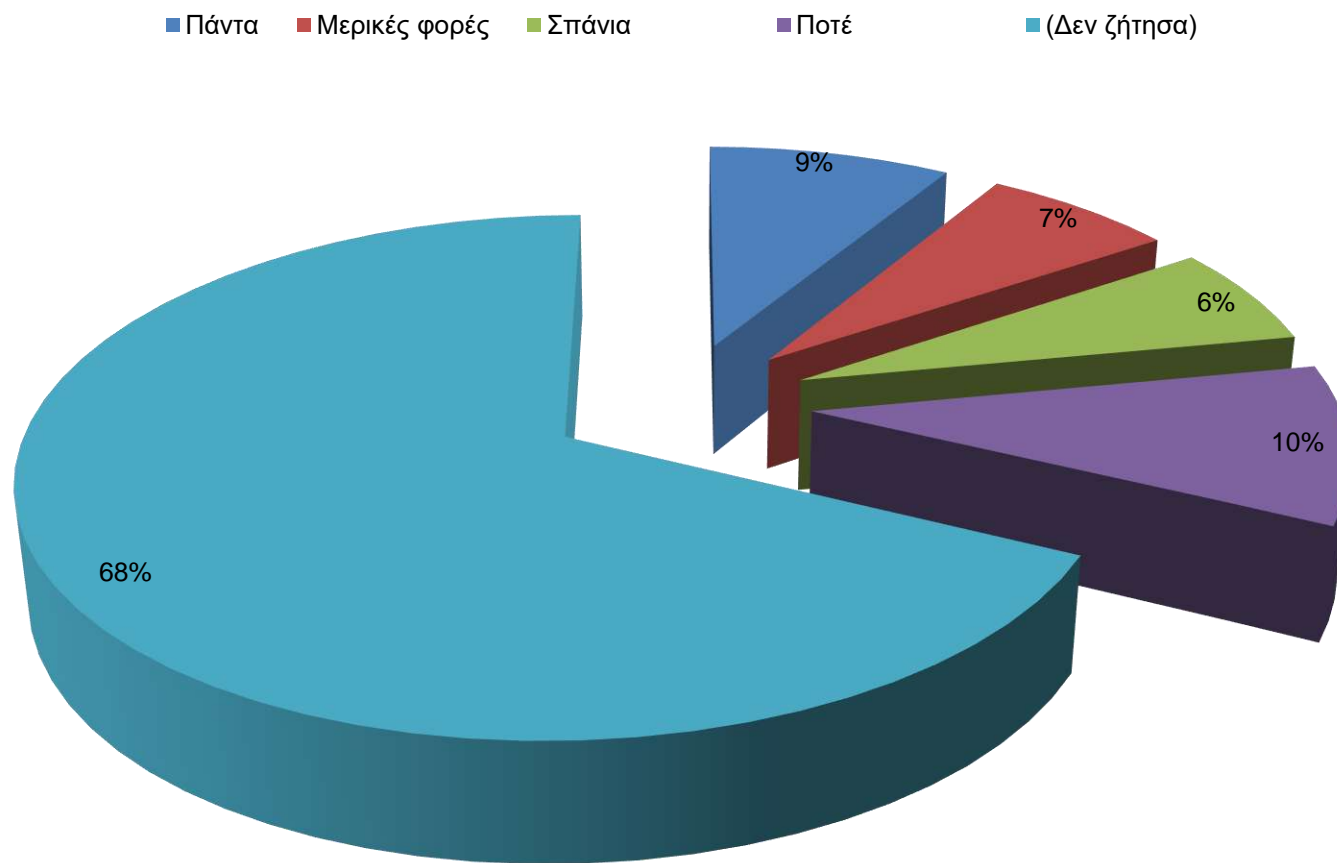

Υγειονομικό υλικό

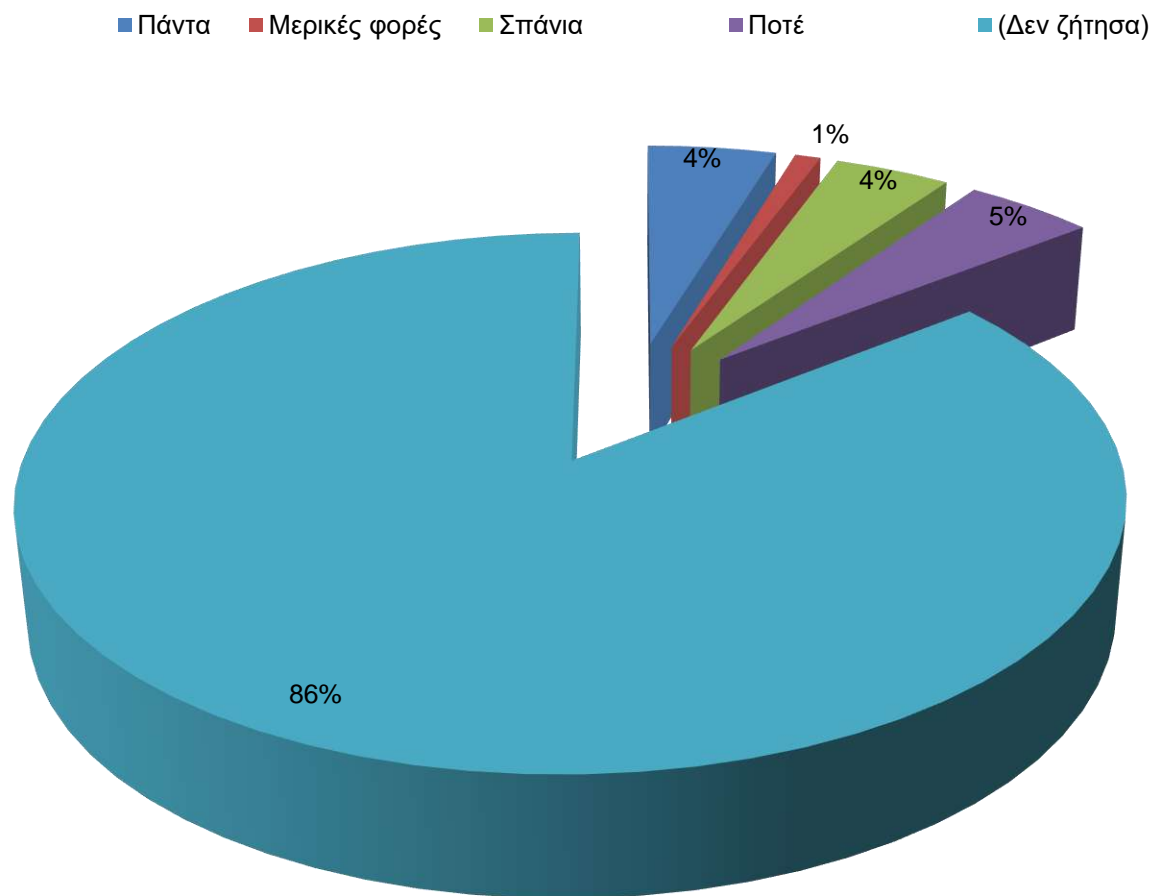
■ Πάντα ■ Μερικές φορές ■ Σπάνια ■ Ποτέ ■ (Δεν ζήτησα)

Παραφαρμακευτικά προϊόντα

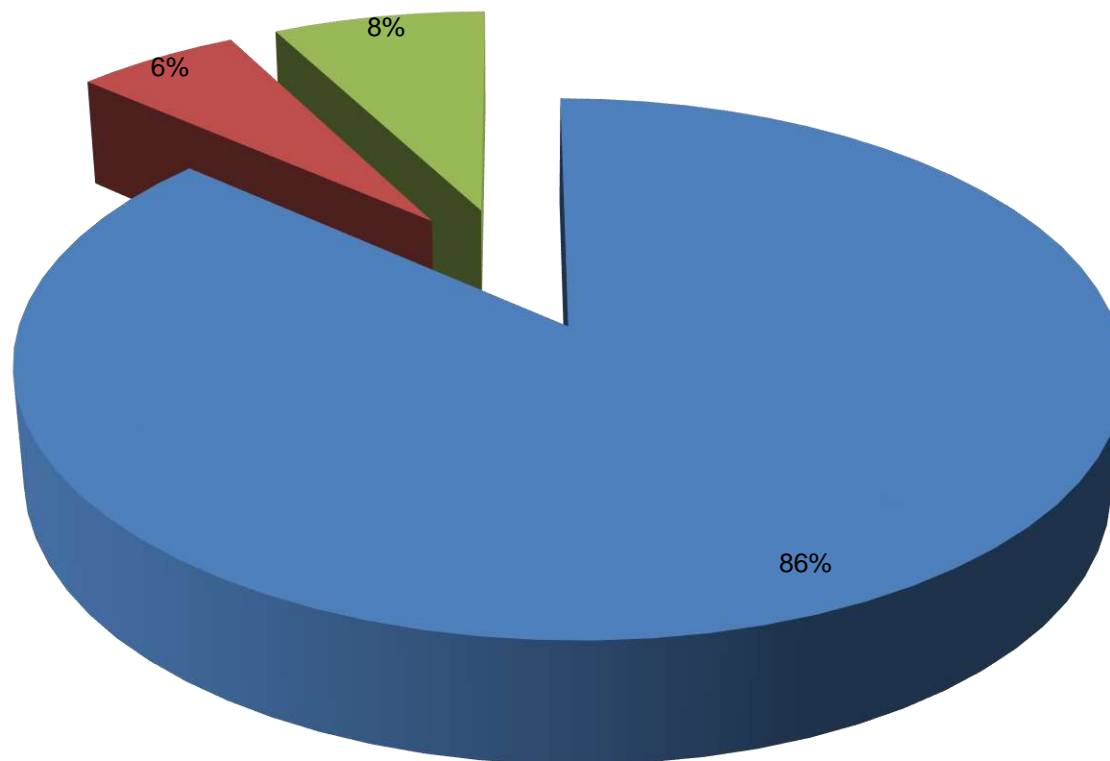
(Άλλο είδος/υλικό)

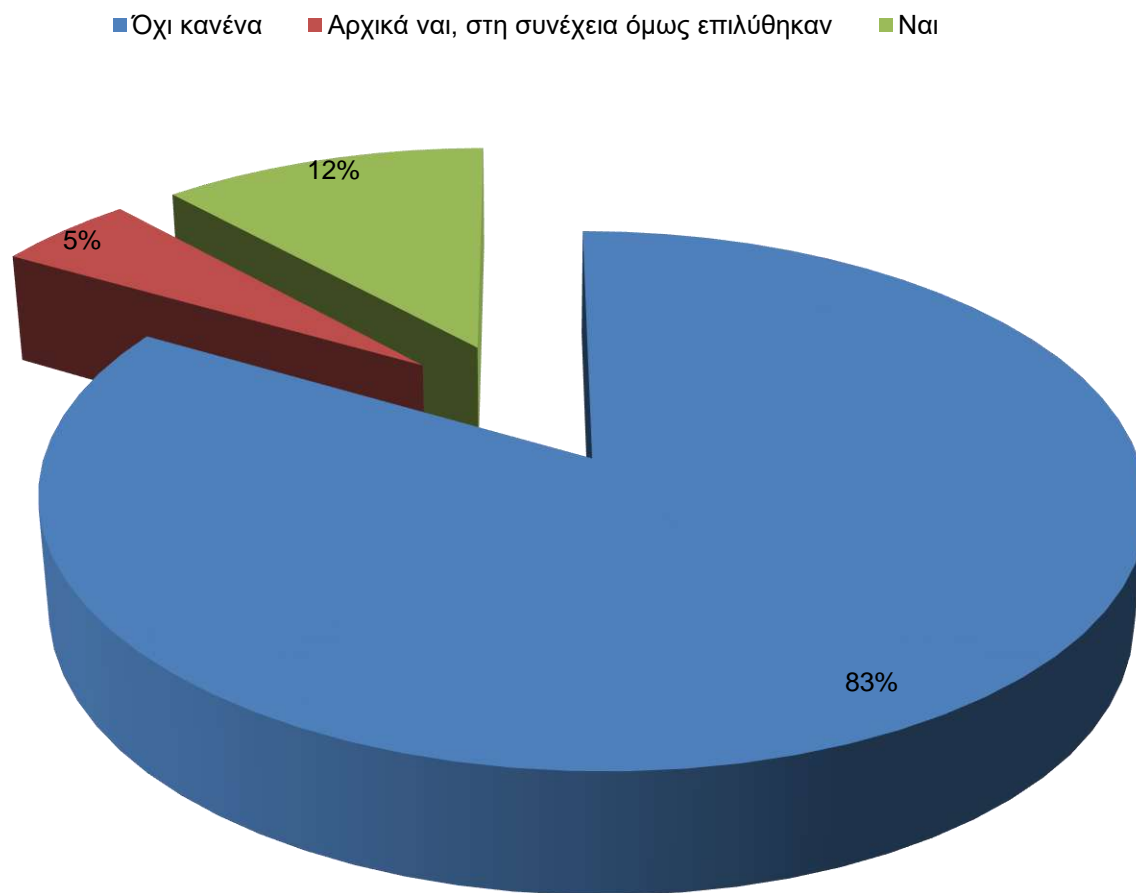
Κατά την περίοδο εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας (μέσα Μαρτίου έως μέσα Μαΐου 2020) υπήρξαν προβλήματα ή ελλείψεις;

...στην επαφή σας με Κοινωνικό Φαρμακείο για την υποβολή και διεκπεραίωση της αίτησής σας

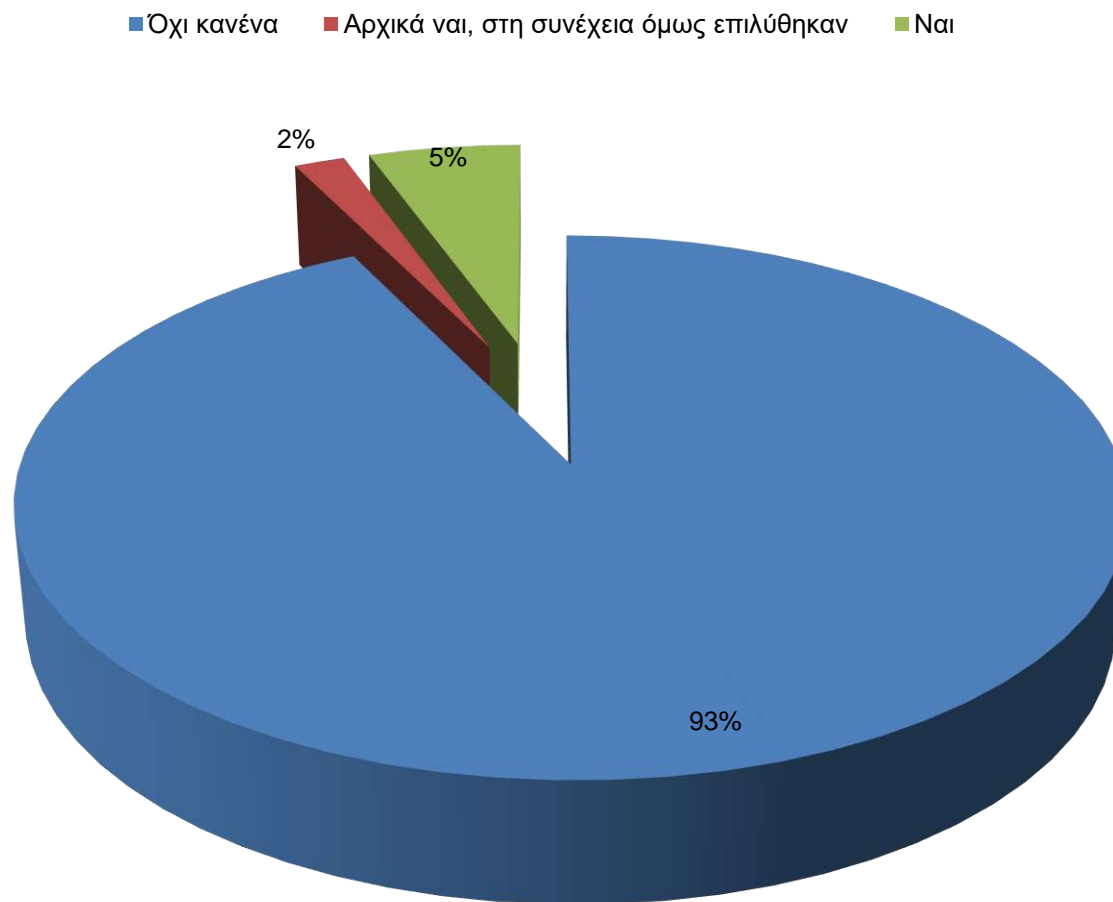
■ Όχι κανένα ■ Αρχικά ναι, στη συνέχεια όμως επιλύθηκαν ■ Ναι

...στη χορήγηση/διανομή των φαρμάκων, υλικού & προϊόντων

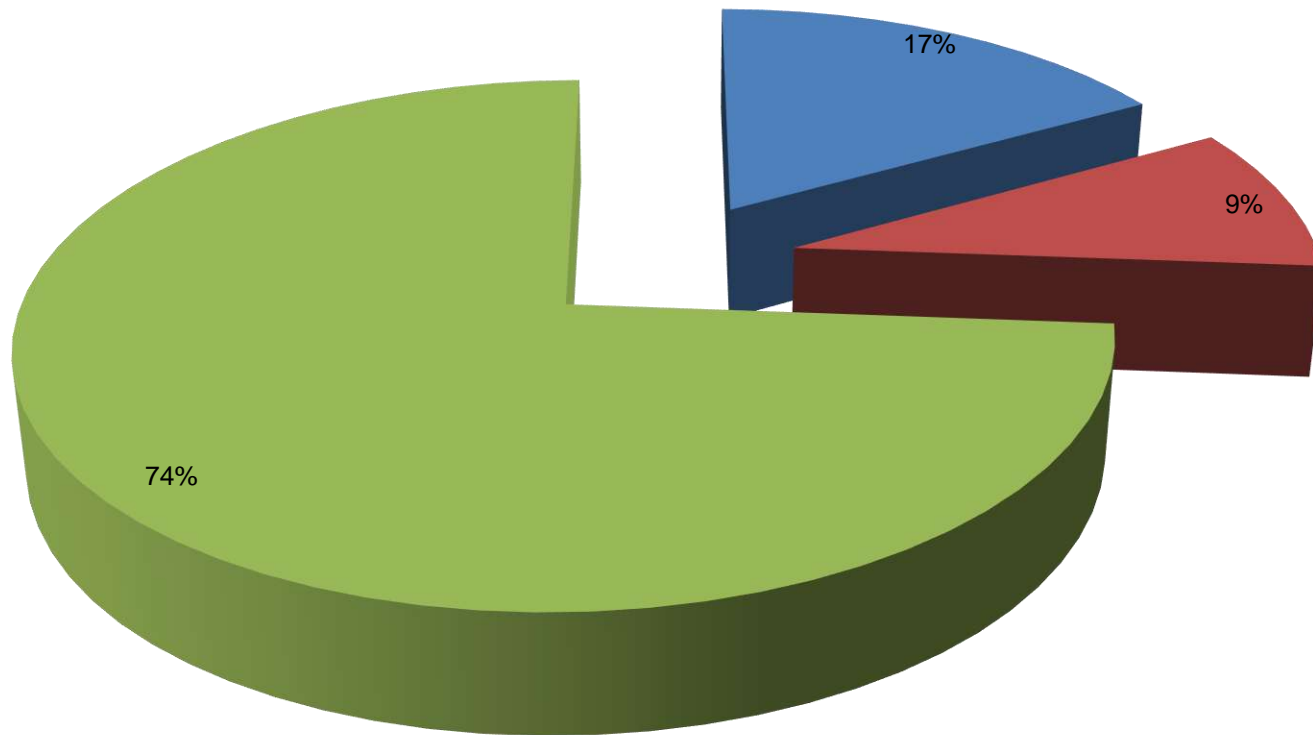

(άλλο πρόβλημα)

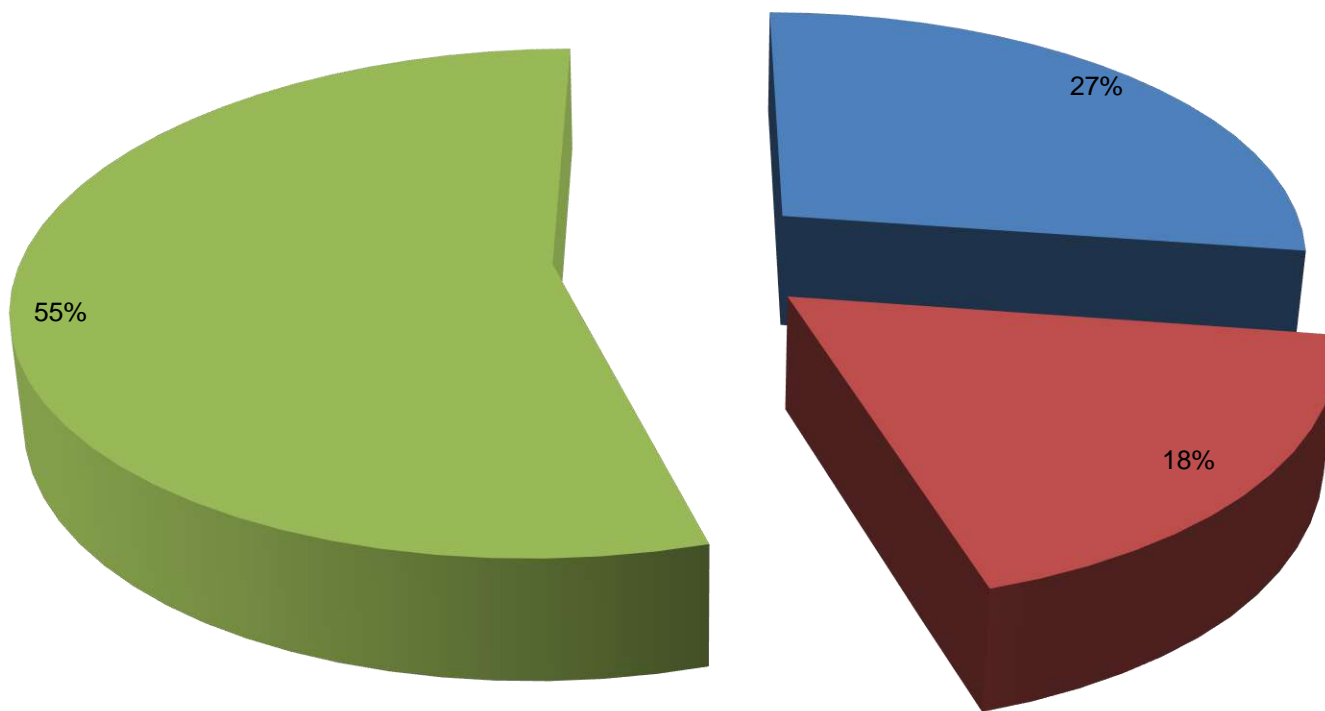
Το Κοινωνικό Φαρμακείο ικανοποίησε τις ανάγκες σας σε μέσα ατομικής προστασίας και υγιεινής (μάσκες, αντισηπτικά, γάντια κοκ.) κατά την περίοδο εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων προστασίας από την πανδημία **(μέσα Μαρτίου έως μέσα Μαΐου 2020)**;

■ Ναι, πλήρως ■ Ναι, αλλά όχι επαρκώς ■ Όχι

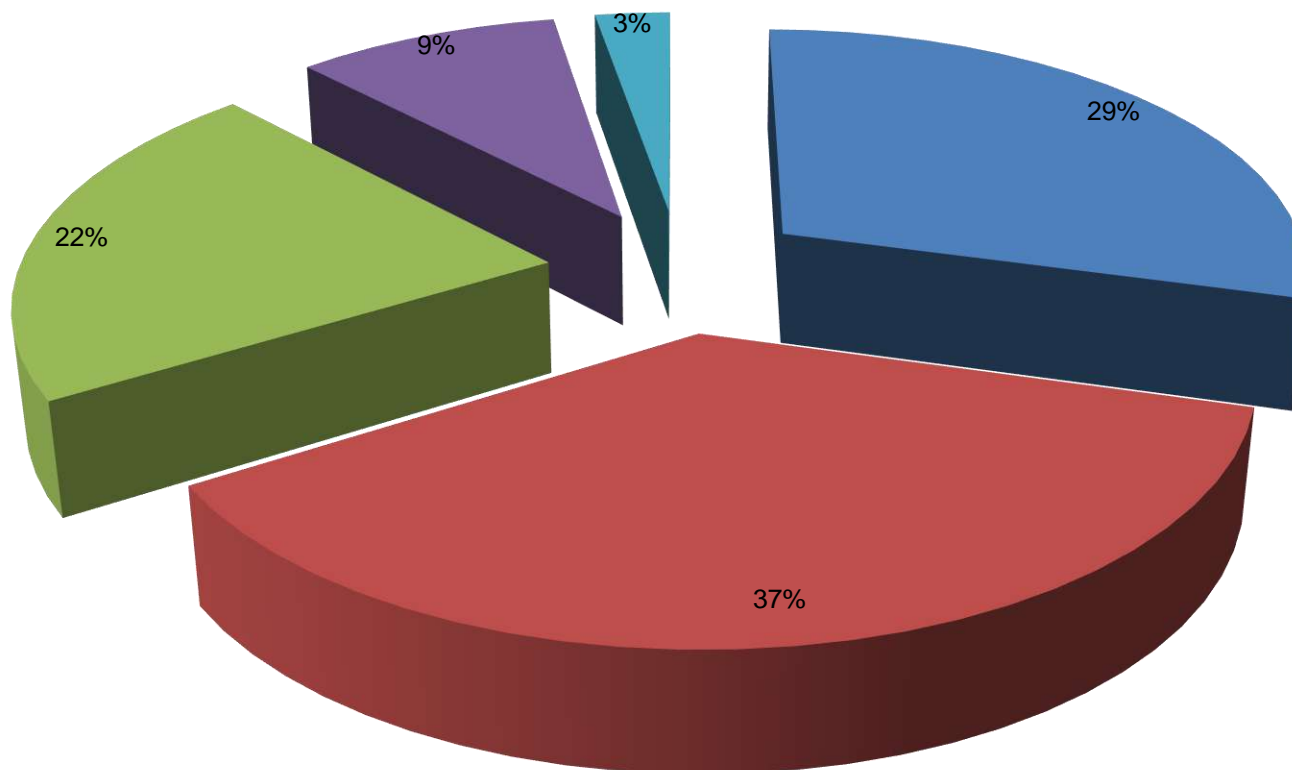
Το Κοινωνικό Φαρμακείο ικανοποίησε τις παραπάνω ανάγκες σας μετά τα μέσα Μαΐου 2020 έως και σήμερα;

■ Ναι, πλήρως ■ Ναι, αλλά όχι επαρκώς ■ Όχι

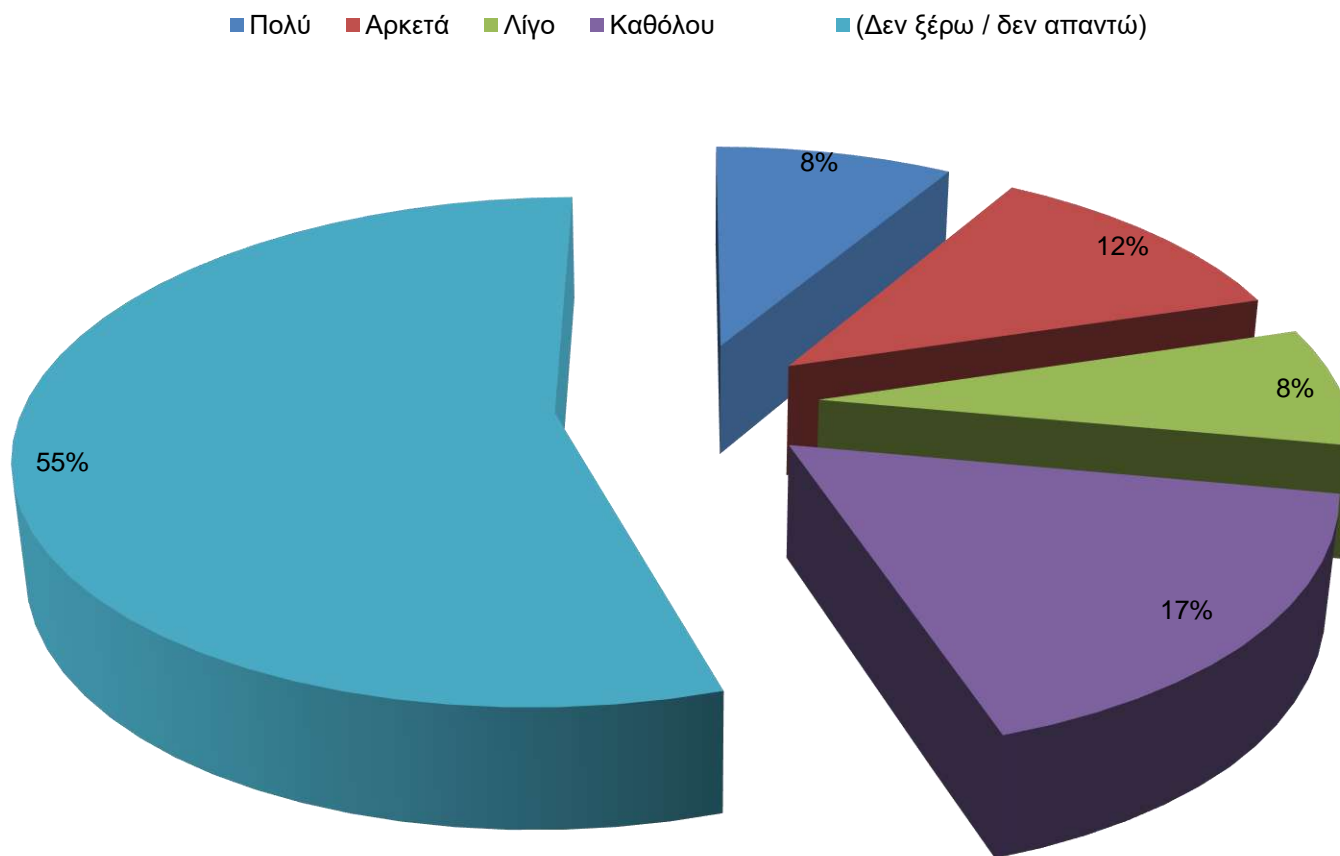

Σημειώστε αυτό που ταιριάζει στην περίπτωση σας
Το Κοινωνικό φαρμακείο βοήθησε εμένα ή /και την οικογένειά μου να:
...να καλύψουμε ικανοποιητικά τις ανάγκες μας σε φάρμακα

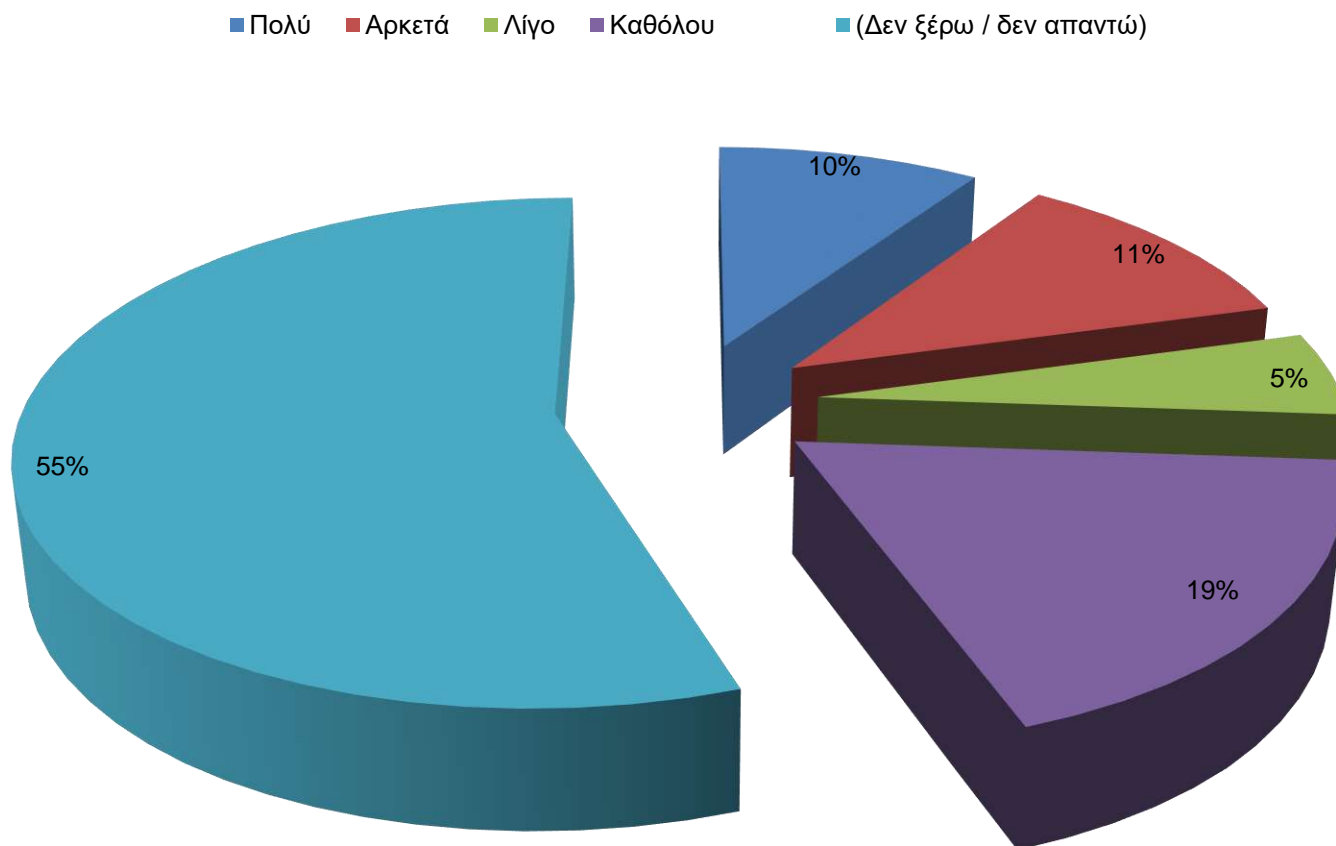
■ Πολύ ■ Αρκετά ■ Λίγο ■ Καθόλου ■ (Δεν ξέρω / δεν απαντώ)

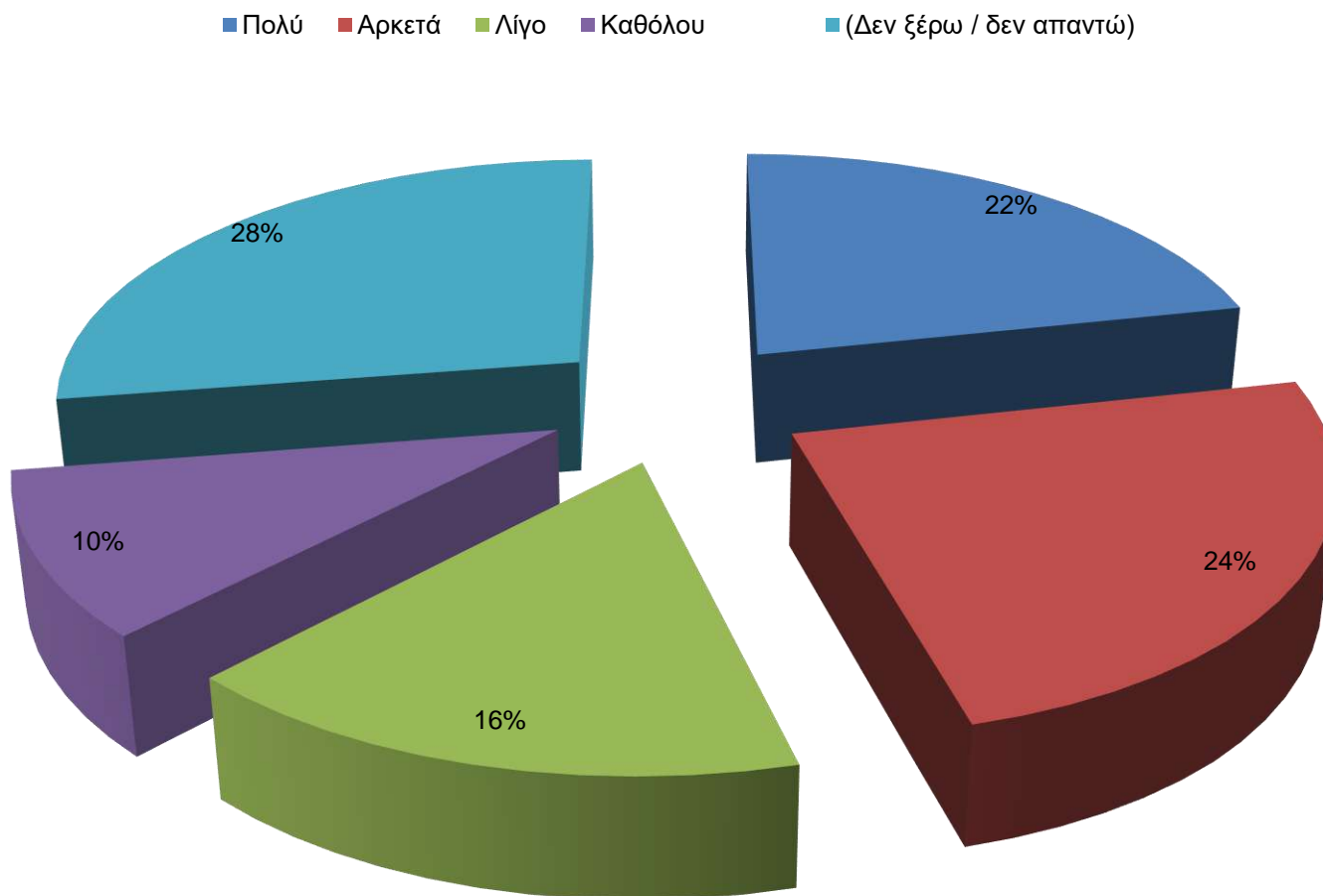
...να καλύψουμε ικανοποιητικά τις ανάγκες μας σε υγειονομικό υλικό

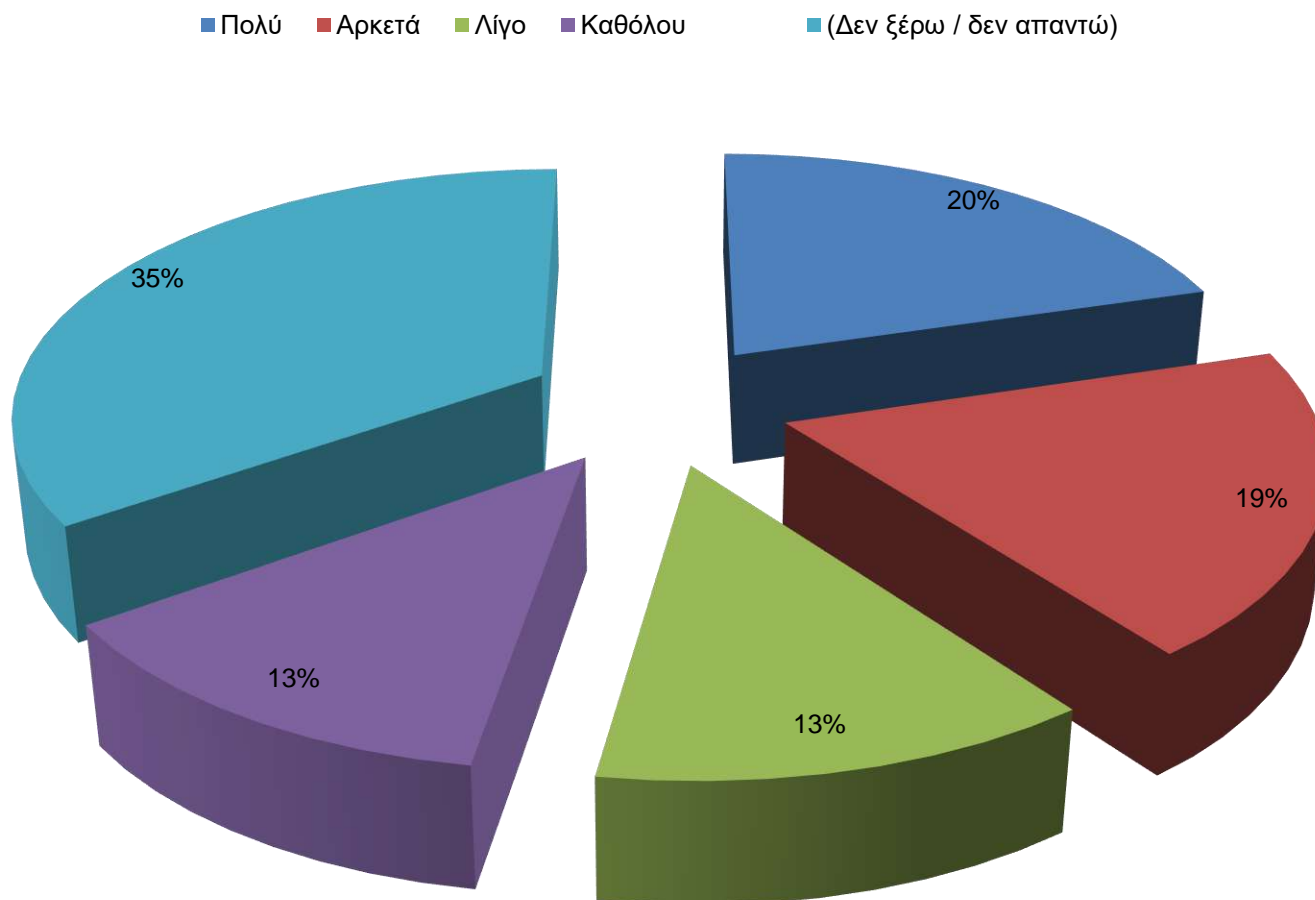
...να καλύψουμε ικανοποιητικά τις ανάγκες μας σε παραφαρμακευτικά προϊόντα

...να αισθανόμαστε ασφάλεια για την αντιμετώπιση ενός χρόνιου προβλήματος υγείας

...να αισθανόμαστε ασφάλεια για την αντιμετώπιση ενός έκτακτου προβλήματος υγείας

Τέλος, θα ήθελα να μου πείτε τι από τα παρακάτω θεωρείτε πιο σημαντικό να βελτιωθεί;

Συμπεράσματα

Ο πληθυσμός που εξετάστηκε αφορούσε άντρες και γυναίκες από 18 ετών και άνω με το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος να είναι στην ηλικία 60 ετών και άνω (45%) και περίπου τους μισούς ερωτώμενους να έχουν ολοκληρώσει μέση εκπαίδευση (48%). Έλληνας πολίτης ή πολίτης χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωσε η μεγαλύτερη πλειοψηφία των ερωτηθέντων (95%) ενώ οι υπόλοιποι είπαν πως είναι πολίτες τρίτης χώρας (3%) ή αιτούντες άσυλο/πρόσφυγες/μετανάστες. Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας, οι πολίτες που λαμβάνουν προϊόντα και υπηρεσίες από τα κοινωνικά φαρμακεία της περιφέρειας του Ηπείρου, είναι στις περισσότερες των περιπτώσεων συνταξιούχοι (24,77%) ή μακροχρόνια άνεργοι άνω των 50 ετών (18,47%). Στην συνέχεια αρκετοί ήταν εκείνοι που δήλωσαν πως είναι άτομα με αναπηρία (17,57%) ενώ μεγάλο ποσοστό των απαντήσεων καλύφθηκε και από εργαζόμενους.

Η αρχική επίσκεψη στο κοινωνικό φαρμακείο είχε γίνει για τους μισούς ερωτώμενους (55%) προ διετίας ενώ η ενημέρωσή τους για την λειτουργία του κοινωνικού φαρμακείου προέκυπτε από γνωστούς, φίλους και συγγενείς (32,43%) και την κοινωνική υπηρεσία του δήμου (31,08%) ενώ αξίζει να σημειωθεί πως τα κέντρα κοινότητας της περιοχής του εκάστοτε ερωτώμενου, παρέπεμψαν επίσης ένα ικανοποιητικό ποσοστό των ατόμων που επισκέπτονται τα κοινωνικά φαρμακεία σε αυτά (22%).

Το 74% όσων συμμετείχαν στην έρευνα φάνηκε να γνωρίζει πως λειτουργεί στον δήμο του κέντρο κοινότητας ενώ από αυτούς το 43% είχε παραπεμφθεί στο κοινωνικό φαρμακείο μέσω της υπηρεσίας αυτής.

Συμπεράσματα

Όσον αφορά τώρα την ικανοποίηση από την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στα κοινωνικά φαρμακεία της περιφέρειας Ηπείρου, φαίνεται πως είναι σε υψηλά επίπεδα σε όλους τους τομείς εξετάστηκαν. Συγκεκριμένα, η υποδοχή και καταγραφή του αρχικού αιτήματος της επιλογής απαντήθηκε πολύ θετικά από το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων με το 92% να δηλώνει ικανοποιημένο από τον τρόπο που εξελίχθηκε η διαδικασία (54% «πολύ ικανοποιημένο» και 38% «αρκετά ικανοποιημένο»). Στο ίδιο μήκος κύματος κυμάνθηκαν και οι απαντήσεις που αφορούσαν στις συμβουλές και στην υποστήριξη που λαμβάνουν οι ερωτώμενοι για την κατάθεση αιτήματος για δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη (51% «πολύ ικανοποιημένο» και 35% «αρκετά ικανοποιημένο»). Τέλος, από όσους δήλωσαν πως έχουν παραπεμφθεί από το κοινωνικό φαρμακείο σε άλλη υπηρεσία ή δομή (24%), η ικανοποίηση από τη διαδικασία αυτή και ο χειρισμό από πλευράς κοινωνικών φαρμακείων ήταν και πάλι σε υψηλά επίπεδα.

Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων, φαίνεται πως επισκέπτεται το κοινωνικό φαρμακείο περισσότερο για φάρμακα (65%) και λιγότερο για υγειονομικό υλικό, παραφαρμακευτικά προϊόντα ή κάποιο άλλο είδος. Οι ελλείψεις ειδικά για τα φάρμακα φάνηκε πως δεν ήταν ιδιαίτερα μεγάλες καθώς η ικανοποίηση σε επάρκεια φαρμάκων φτάνει στο 76% (47% δηλώνει ότι βρίσκει φάρμακα «πολύ» και 29% «αρκετά»). Ειδικότερα για τα άλλα είδη που υπάρχουν στο κοινωνικό φαρμακείο, από όσους δήλωσαν πως τους έχει παρασχεθεί υγειονομικό υλικό (33% των ερωτηθέντων) φαίνεται πως δεν αντιμετώπισαν πρόβλημα με την επάρκεια των συγκεκριμένων ειδών. Ανάλογες ήταν και οι απαντήσεις όσον αφορά τα παραφαρμακευτικά προϊόντα με το 32% του δείγματος, που εμφανίστηκε να έχει λάβει κάποιο τέτοιο προϊόν, να δηλώνει ικανοποιημένο από την επάρκειά του στο κοινωνικό φαρμακείο.

Συμπεράσματα

Η πρώτη περίοδος κατά την οποία είχαν εφαρμοστεί περιοριστικά μέτρα με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας του covid-19, (μέσα Μαρτίου έως μέσα Μαΐου 2020), βρίσκει τα άτομα που λαμβάνουν παροχές από τα κοινωνικά φαρμακεία της περιφέρειας Ηπείρου να μην αντιμετωπίζουν στην πλειοψηφία τους προβλήματα ούτε στην υποβολή και διεκπεραίωση της αίτησής τους (το 86% δηλώνει πως δεν αντιμετώπισε κανένα πρόβλημα), ούτε στην χορήγηση/διανομή φαρμάκων, υλικού και προϊόντων (το 83% εμφανίζεται να μην είχε πρόβλημα) καθώς επίσης ούτε και με κάποιο άλλο πρόβλημα. Επιπλέον, όπως απαντάνε, το κοινωνικό φαρμακείο κατά την περίοδο εκείνη δεν ικανοποίησε τις ανάγκες τους σε μέσα ατομικής προστασίας και υγιεινής όπως μάσκες, αντισηπτικά και γάντια. Χαρακτηριστικά, μόνο το 26% του δείγματος απάντησε πως οι συγκεκριμένες ανάγκες του καλύφθηκαν με τη βοήθεια του κοινωνικού φαρμακείου είτε πλήρως είτε σε έναν βαθμό. Η εικόνα αυτή είναι ελαφρώς καλύτερη κατά την περίοδο μετά τα μέσα Μαΐου του 2020 έως και σήμερα με το 27% των ερωτηθέντων να δηλώνει και πάλι πως οι ανάγκες τους καλύφθηκαν πλήρως και το 18% να υποστηρίζει πως καλύφθηκαν σε έναν βαθμό.

Συμπεράσματα

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της θεματικής ενότητας που έχουν να κάνουν με την βοήθεια που έχουν δεχτεί οι ίδιοι οι ερωτώμενοι προσωπικά αλλά και οι οικογένειες τους από το κοινωνικό φαρμακείο. Συγκεκριμένα ικανοποίηση από την κάλυψη των αναγκών του σε φάρμακα δήλωσε το 66% (29% «πολύ», 37% «αρκετά») ενώ ικανοποιητικά, αν και όχι τόσο υψηλά, είναι και τα ποσοστά κάλυψης αναγκών σε υγειονομικό υλικό (20%) και παραφαρμακευτικά προϊόντα (21%) για όσους απάντησαν πως τα λαμβάνουν. Αντίστοιχα, όπως προκύπτει από τα από τα αποτελέσματα της έρευνας, η παροχή βοήθειας από τα κοινωνικά φαρμακεία έχει βοηθήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα άτομα να αισθάνονται ασφάλεια για την αντιμετώπιση ενός χρόνιου προβλήματος υγείας (46%) καθώς και ενός τυχόν έκτακτου προβλήματος υγείας (39%). Τέλος, το σημείο εκείνο που θεωρούν σημαντικό να βελτιωθεί είναι το να υπάρχει επάρκεια φαρμάκων στο κοινωνικό φαρμακείο, επάρκεια σε υγειονομικό υλικό αλλά και σε παραφαρμακευτικά είδη.

Συμπερασματικά, από τις απαντήσεις των ερωτώμενων προκύπτει ότι η συμμετοχή τους σε έναν φορέα όπως είναι τα κοινωνικά φαρμακεία τους δίνει τη δυνατότητα να αισθάνονται περισσότερο ασφαλείς σε θέματα υγείας έκτακτα ή χρόνια. Επιπροσθέτως, η ικανοποίηση από τον μέχρι τώρα τρόπο λειτουργίας των κοινωνικών φαρμακείων, εμφανίζεται σε υψηλά ποσοστά ενώ ανάλογα αξιολογείται η δράση της συγκεκριμένης κοινωνικής δομής υπό το πρίσμα των δυσκολιών που έχουν προκύψει λόγω της πανδημίας του covid-19.